

OP LUOTTOKORI EUROOPPA 26/2018 LAINAKOHTAISET EHDOT

Nämä Lainakohtaiset ehdot muodostavat yhdessä OP Yrityspankki Oyj:n 25.5.2018 päivätyn ja julkaistun sekä 11.6.2018, 1.8.2018 ja 31.10.2018 täydennetyn joukkovelkakirjaohjelman ohjelmaesitteen ("Ohjelmaesite") ja siinä olevien Yleisten lainaehdojen kanssa tämän Lainan ehdot. Ohjelman Yleisiä lainaehdoja sovelletaan, mikäli Lainakohtaisissa ehdoissa ei ole toisin määrätty. Lainakohtaiset ehdot on laadittu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2003/71/EY 5 artiklan 4 kohdan mukaisesti ja niitä tulee lukea yhdessä Ohjelmaesitteen ja sen mahdollisten täydennysten kanssa.

Ohjelmaesite ja sen täydennykset julkaistaan OP Ryhmän verkkosivuilla www.op.fi/joukkolainat. Ohjelmaesite sekä Ohjelman alla liikkeeseen laskettavien yksittäisten Lainojen Lainakohtaiset ehdot ja niihin liittyvät muut asiakirjat ovat maksutta saatavissa merkintäpaikoissa kunkin konttorin aukioloaikana sekä OP Ryhmän verkkosivuilla www.op.fi/joukkolainat kaksi (2) Pankkipäivää ennen Lainan merkintäajan alkamista.

Saadakseen täydelliset tiedot Liikkeeseenlaskijasta ja tarjouksesta sijoittajan on tutustuttava sekä Ohjelmaesitteeseen ja sen mahdollisiin täydennyksiin että näihin Lainakohtaisiin ehtoihin. Tätä Lainaa koskeva tiivistelmä on liitetty näihin Lainakohtaisiin ehtoihin.

Lainaan liittyvä Avaintietoasiakirja on saatavissa veloitusetta merkintäpaikoissa, OP-Private -palvelukonttoreissa sekä OP Ryhmän verkkosivuilla www.op.fi/joukkolainat kaksi (2) Pankkipäivää ennen Lainan merkintäajan alkamista.

OP Yrityspankki Oyj laskee liikkeeseen rajatulle joukolle sijoittajia merkittäväksi tarkoitetun private placement -tyyppisen joukkovelkakirjalainan.

SIJOITTAJA VOI MENETTÄÄ SIJOITTAMANSA PÄÄOMAN OSITTAIN TAI KOKONAAN. ON MAHDOLLISTA, ETTÄ LAINALLE EI KERRY LAINKAAN TUOTTOA.

OSA I – YLEISET EHDOT

1. Lainan nimi:	OP Luottokori Eurooppa 26/2018
2. Liikkeeseenlaskija:	OP Yrityspankki Oyj
3. Lainan pääjärjestäjä:	OP Yrityspankki Oyj
4. Maksuasiamies:	OP Yrityspankki Oyj
5. Laskenta-asiamies:	OP Yrityspankki Oyj
6. Kohde-etuus/Kohde-etuuskori:	Luottoriskikori, johon kuuluvat seuraavat alla olevassa taulukossa Markit iTraxx Europe Crossover S30 –indeksiin (Bloomberg-koodi ITXEX530 Corp) kuuluvien Viiteyhtiöiden luottoriskit.

	Viiteyhtiön nimi	ISIN	Paino
1	ADLER Real Estate AG	XS1731858392	1/74

2	Air France-KLM	FR0011965177	1/74
3	Algeco Global Finance Plc	XS1767052050	1/74
4	Altice Finco SA	XS0946155693	1/74
5	Altice France SA/France	XS1028956149	1/74
6	Ardagh Packaging Finance PLC	XS1406669983	1/74
7	Boparan Finance PLC	XS1082473395	1/74
8	Care UK Health & Social Care P	XS1084823548	1/74
9	Casino Guichard Perrachon SA	FR0011301480	1/74
10	Cellnex Telecom SA	XS1265778933	1/74
11	Clariant AG	CH0181721629	1/74
12	CMA CGM SA	XS1244815111	1/74
13	CNH Industrial NV	XS1412424662	1/74
14	Constellium NV	XS1064882316	1/74
15	Elis SA	XS1225112272	1/74
16	FCC Aqualia SA	XS1627337881	1/74
17	Fiat Chrysler Automobiles NV	US31562QAC15	1/74
18	Galapagos Holding SA	XS1071420027	1/74
19	Garfunkelux Holdco 2 SA	XS1308316568	1/74
20	GKN Holdings Ltd	XS0830978259	1/74
21	Grifols SA	XS1598757760	1/74
22	Hapag-Lloyd AG	XS1555576641	1/74
23	Hellenic Telecommunications Or	XS1086785182	1/74
24	Hema Bondco I BV	XS1647643110	1/74
25	Iceland Bondco PLC	XS1087780166	1/74
26	INEOS Group Holdings SA	XS1405769990	1/74
27	International Game Technology	XS1204434028	1/74
28	Intrum AB	XS1634532748	1/74
29	J Sainsbury PLC	XS1139087933	1/74
30	Jaguar Land Rover Automotive P	XS1025866119	1/74
31	Ladbrokes Coral Group Ltd	XS1066478014	1/74
32	Lagardere SCA	FR0013153160	1/74
33	Leonardo SpA	XS1627782771	1/74
34	Louis Dreyfus Co BV	XS1000918018	1/74
35	Loxam SAS	XS1089828880	1/74
36	Matalan Finance PLC	XS1756324684	1/74
37	Matterhorn Telecom Holding SA	XS1720690889	1/74
38	Metsa Board OYJ	FI4000282629	1/74
39	Monitchem HoldCo 3 SA	XS1074935229	1/74
40	Nokia OYJ	XS1577727164	1/74
41	Novafives SAS	XS1713466222	1/74
42	NXP BV / NXP Funding LLC	USN65965AT76	1/74
43	Peugeot SA	FR0013153707	1/74

44	Picard Bondco SA	XS1713474754	1/74
45	Pizzaexpress Financing 1 PLC	XS1028948047	1/74
46	Premier Foods Finance PLC	XS1619820324	1/74
47	Public Power Corp Finance PLC	XS1063837741	1/74
48	Rexel SA	XS1409506885	1/74
49	Saipem Finance International B	XS1487495316	1/74
50	Schaeffler Finance BV	XS1212469966	1/74
51	Selecta Group BV	XS1756356371	1/74
52	Smurfit Kappa Acquisitions ULC	XS1074396927	1/74
53	Stena AB	USW8758PAK22	1/74
54	Stonegate Pub Co Financing PLC	XS1575503146	1/74
55	Stora Enso OYJ	XS1432392170	1/74
56	Sunrise Communications Holding	XS1189795591	1/74
57	Syngenta AG	XS1050454682	1/74
58	Synlab Unsecured Bondco PLC	XS1268471494	1/74
59	TDC A/S	XS0752467497	1/74
60	Telecom Italia SpA/Milano	XS1347748607	1/74
61	Telefonaktiebolaget LM Ericsson	US294829AA48	1/74
62	Tesco PLC	XS0414345974	1/74
63	Thomas Cook Group PLC	XS1531306717	1/74
64	thyssenkrupp AG	DE000A1R0410	1/74
65	TUI AG	XS1504103984	1/74
66	Unilabs Subholding AB	XS1602515733	1/74
67	United Group BV	XS1647814968	1/74
68	Unitymedia GmbH	USD85456AB30	1/74
69	UPC Holding BV	USN9T41QAG33	1/74
70	Virgin Media Finance PLC	XS1115233808	1/74
71	Vue International Bidco PLC	XS0953085114	1/74
72	Wind Tre SpA	XS1708450561	1/74
73	Ziggo Bond Finance BV	XS1170079443	1/74
74	Cable & Wireless Ltd	XS0050504306	1/74

7. Valuutta: Euro
8. Lainan nimellisarvo: 3.430.000 euroa
9. Velkakirjojen muoto: Arvo-osuusmuotoinen
10. Velkakirjojen määrä: 3.430
11. Velkakirjojen nimellisarvo ja minimimerkintä: Nimellisarvo 1.000 euroa
Minimimerkintä 5.000 euroa

12. Merkintäaika: 5.11.2018 – 6.11.2018 klo 14:00
13. Liikkeeseenlaskupäivä: 9.11.2018
14. Laina-aika: 9.11.2018 – 12.1.2024
15. Takaisinmaksupäivä: 12.1.2024 ("Alkuperäinen Takaisinmaksupäivä") tai Lopullinen Takaisinmaksupäivä

Mikäli Takaisinmaksupäivä ei ole Pankkipäivä, siirtyy Takaisinmaksupäivä seuraavaan Pankkipäivään. Maksuajankohdan siirtyminen ei vaikuta maksettavaan määrään.

16. Takaisinmaksettava määrä: Nimellisarvo x Palautuskerroin

Kohde-etuus/Kohde-etuuskori: Kohdassa 6. ilmoitettu Luottoriskikori

Nimellisarvo: 3.430.000 euroa

Palautuskerroin: Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 2 mukaisessa muodossa valittu Sääntö2:

$$1 - \sum_{i=1}^N \text{Paino}_i \times \text{Luottovastuutapahtuma}_i [x \text{ Vipukerroin}] \times (1 - \text{Palautusosuus})$$

i on järjestyslukuindeksointi, kun kaikki Viiteyhtiöt järjestetään kronologisesti Luottovastuutapahtumien perusteella kaikkina päivinä kaikkina aikoina siten, että ensimmäisenä Luottovastuutapahtuman kohdannut Viiteyhtiö saa pienimmän i :n arvon ($i=1$), seuraavana Luottovastuutapahtuman kohdannut Viiteyhtiö saa yhtä suuremman i :n arvon ja niin edelleen. Viiteyhtiöt, jotka eivät ole kohdanneet Luottovastuutapahtumaa saavat järjestysnumeron i Luottovastuutapahtuman kohdanneiden Viiteyhtiöiden jälkeen. N on Viiteyhtiöiden lukumäärä.

$$\text{Luottovastuutapahtuma}_i = \begin{cases} 1, & \text{jos Viiteyhtiö}_i \text{ on kohdannut Luottovastuutapahtuman} \\ 0, & \text{jos Viiteyhtiö}_i \text{ ei ole kohdannut Luottovastuutapahtumaa} \end{cases}$$

Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Sääntö2:

$$1 - \sum_{i=1}^{74} \text{Paino}_i \times \text{Luottovastuutapahtuma}_i \times (1 - 0)$$

i on järjestyslukuindeksointi, kun kaikki Viiteyhtiöt järjestetään kronologisesti Luottovastuutapahtumien perusteella kaikkina päivinä kaikkina aikoina siten, että ensimmäisenä Luottovastuutapahtuman kohdannut Viiteyhtiö saa pienimmän i :n arvon ($i=1$), seuraavana Luottovastuutapahtuman kohdannut Viiteyhtiö saa yhtä suuremman i :n arvon ja niin edelleen. Viiteyhtiöt, jotka eivät ole kohdanneet Luottovastuutapahtumaa saavat järjestysnumeron i

Luottovastuutapahtuman kohdanneiden Viiteyhtiöiden jälkeen. 74 on Viiteyhtiöiden lukumäärä.

$$\text{Luottovastuutapahtuma}_i = \begin{cases} 1, & \text{jos Viiteyhtiö}_i \text{ on kohdannut Luottovastuutapahtuman} \\ 0, & \text{jos Viiteyhtiö}_i \text{ ei ole kohdannut Luottovastuutapahtumaa} \end{cases}$$

Paino Sääntö 2:n laskentaa varten:

Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 2 kohdan mukaisessa muodossa valittu Paino1:

Viiteyhtiön korin mukainen paino

Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Paino1:

1/74

Irtautumispiste:

Ei sovelleta

Kiinnityspiste:

Ei sovelleta

Palautusosuus:

Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan "Määritelmät" mukaisessa muodossa valittu Palautusosuus1:

Liikkeeseenlaskijan määrittämä kiinteä arvo

Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Palautusosuus1:

0

Valuuttakurssikerroin:

Ei sovelleta

FX Loppuarvo:

Ei sovelleta

FX Loppuarvon määräytymispäivä(t) FX Loppuarvon laskentaa varten:

Ei sovelleta

FX Alkuarvo:

Ei sovelleta

FX Alkuarvon määräytymispäivä(t) FX Alkuarvon laskentaa varten:

Ei sovelleta

Tuotto:

Ei sovelleta

Paino Laskentakaavan 2 laskentaa varten:

Ei sovelleta

Paino Laskentakaavan 5 laskentaa varten

Ei sovelleta

Loppuarvo:	Ei sovelleta
Loppuarvon määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta
Arvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Havaintopäivä(t):	Ei sovelleta
Päätymispäivä:	Ei sovelleta
Keskiarvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Alkuarvo:	Ei sovelleta
Alkuarvon määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta
Arvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Havaintopäivä(t):	Ei sovelleta
Lähtöpäivä:	Ei sovelleta
Keskiarvostuspäivä(t):	Ei sovelleta
Barrier:	Ei sovelleta
Tuottoraja:	Ei sovelleta
Kerroin:	Ei sovelleta
Vähimmäispalautuskerroin:	Ei sovelleta
Viitekorko:	Ei sovelleta
Viitekoron määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta
Toteutuskorko:	Ei sovelleta
Enimmäispalautuskerroin:	Ei sovelleta
17. Takaisinmaksutapa:	Yhdessä erässä Takaisinmaksupäivänä
18. Linaan soveltuvat Tuottokomponentit:	Kiinteä korko

Kohde-etuus/Kohde-etuuskori: Kohdassa 6. ilmoitettu Luottoriskikori

19. Koron määräytymisperuste:

Luottoriskisidonnainen

Laina:

Korkojakso(t): Korkojaksot ovat vuosittain 20.12. – 20.12.

Korko lasketaan kullekin Korkojaksolle mukaan lukien Korkojakson ensimmäinen päivä ja pois lukien Korkojakson viimeinen päivä. Ensimmäinen Korkojakso alkaa Liikkeeseenlaskupäivästä ja päättyy 20.12.2019. Kukin seuraava Korkojakso alkaa edellisen Korkojakson päättymispäivästä ja päättyy sitä seuraavan Korkojakson Päättymispäivään.

Korkojakson Päättymispäivä(t): Korkojakson Päättymispäivät ovat vuosittain 20.12. alkaen 20.12.2019 ja päättyen 20.12.2023.

Mikäli Korkojakson Päättymispäivä ei ole Pankkipäivä, ei kyseinen Korkojakson Päättymispäivä siirry seuraavaan Pankkipäivään.

Maksettava(t) Korkotuotto/-tuotot:

Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 4 mukaisessa muodossa valittu Korkotuotto1:

$$\text{Korkotuotto}_t = \sum_{i=1}^N \text{Korkotuotto}_{t,i}$$

Selitys: Korkotuotto_t muodostuu kokonaisuudessaan Viiteyhtiökohtaisten *Korkotuotto_{t,i}*:jen summasta. N tarkoittaa Lainakohtaisten ehtojen kohdassa Kohde-etuus/Kohde-etuuskori ilmoitettujen Viiteyhtiöiden lukumäärää.

Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Korkotuotto1:

$$\text{Korkotuotto}_t = \sum_{i=1}^{74} \text{Korkotuotto}_{t,i}$$

Selitys: Korkotuotto_t muodostuu kokonaisuudessaan Viiteyhtiökohtaisten *Korkotuotto_{t,i}*:jen summasta. 74 tarkoittaa Lainakohtaisten ehtojen kohdassa Kohde-etuus/Kohde-etuuskori ilmoitettujen Viiteyhtiöiden lukumäärää.

Korkojaksokohtainen Korkotuotto(t):

Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 4 mukaisessa muodossa valittu Korkojaksokohtainen Korkotuotto_{t,i}:

$$\text{Korkotuotto}_{t,i} = \text{Laskennallinen Pääoma}_{t,i} \times \text{Nimelliskorko}_t [\times \text{Koronlaskuperuste}_t] [\times \text{Valuuttakurssikerroin}_t]$$

Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Korkojaksokohtainen Korkotuotto_{t,i}:

$$\text{Korkotuotto}_{t,i} = \text{Laskennallinen Pääoma}_{t,i} \times \text{Nimelliskorko}_t \times \text{Koronlaskuperuste}_t$$

Laskennallinen Pääoma: Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 4 mukaisesti:

$$\text{Laskennallinen Pääoma}_{t,i} = \text{Paino}_i \times \text{Nimellisarvo} \times \text{Häiriötön Osuus}_{t,i}$$

Paino: Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 4 kohdan mukaisessa muodossa valittu Paino1:

Viiteyhtiön korin mukainen paino

Tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Paino1:

1/74

Irtautumispiste: Ei sovelleta

Kiinnityspiste: Ei sovelleta

Palautusosuus: Ei sovelleta

Nimellisarvo: 3.430.000 euroa

Häiriötön Osuus_{t,i}: Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 4 mukaisessa sekä tähän Lainaan soveltuvassa muodossa valittu Kaava2:

$$\text{Häiriötön Osuus}_{t,i} = \begin{cases} 1, & \text{jos ei Luottovastuutapahtumaa Korkojaksolla}_t \text{ tai aiemmin} \\ 0, & \text{jos on Luottovastuutapahtuma Korkojaksolla}_t \text{ tai aiemmin} \end{cases}$$

Selitys: Määritelmää sovelletaan tapauksiin, jolloin Luottovastuutapahtuman tapahduttua kertyneitä korkoja ei makseta kuluvalta Korkojaksolta.

Valuuttakurssikerroin: Ei sovelleta

FX Loppuarvo_[t]: Ei sovelleta

FX Loppuarvon määräytymispäivä(t) FX Loppuarvon laskentaa varten: Ei sovelleta

FX Alkuarvo: Ei sovelleta

FX Alkuarvon määräytymispäivä(t) FX Alkuarvon laskentaa varten:	Ei sovelleta
Nimelliskorko:	Kiinteä korko
Kiinteä korko:	Kiinteä 4,52 % p.a.
Vaihtuva korko:	Ei sovelleta
Muut korkorakenteet:	Ei sovelleta
Taulukko:	Liitteen 4 mukaista Taulukkoa ei sovelleta
Nimelliskoron määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta
Viitekorko:	Ei sovelleta
Viitekoron määräytymispäivä(t):	Ei sovelleta
Marginaali:	Ei sovelleta
Annuiteettitekijä:	Ei sovelleta
Koronlaskuperuste	30/360
Lisäkorko:	Ei sovelleta
Lisäkoron määrä:	Ei sovelleta
Lisäkoron Alkupäivä:	Ei sovelleta
Lisäkoron Loppupäivä:	Ei sovelleta
Lisäkoron Tarkastelupäivä(t):	Ei sovelleta
Lisäkoron Raja-arvo:	Ei sovelleta
Lisäkoron maksupäivä(t):	Ei sovelleta
Kertatuotto:	Ei sovelleta
20. Hyvityksen määräytymisperuste:	Ei sovelleta
21. Koronmaksupäivä(t):	20.12.2019, 21.12.2020, 20.12.2021, 20.12.2022 ja viimeisen Korokojakson osalta 12.1.2024 tai Lopullinen Takaisinmaksupäivä

- Mikäli Koronmaksupäivä ei ole Pankkipäivä, siirtyy kyseinen Koronmaksupäivä seuraavaan Pankkipäivään. Maksuajankohdan siirtyminen ei vaikuta maksettavaan määrään.
22. Pankkipäivä: Helsinki, TARGET
23. Pankkipäiväolettama: Seuraava
24. Lainan etuoikeusasema: Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan 4.5 mukainen Joukkovelkakirjalaina
25. Liikkeeseenlaskijan oikeus ennenaikaiseen takaisinmaksuun: Kyllä, sovelletaan Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.11
26. Arvo-osuuden omistajan oikeus vaatia ennen aikaista takaisinmaksua: Ei
27. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan ennen aikaiseen takaisinmaksuun Suojausinstrumenttiin kohdistuneen Lainmuutoksen perusteella ("Suojausinstrumenttiin kohdistunut lainmuutos") Ohjelman yleisten lainaehtojen kohta 4.12 soveltuu
28. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan ennen aikaiseen takaisinmaksuun Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuvien kulujen kasvun perusteella ("Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuva kulujen kasvu") Ohjelman yleisten lainaehtojen kohta 4.13 soveltuu
29. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan ennen aikaiseen takaisinmaksuun Suojausinstrumentissa tapahtuneen häiriön perusteella ("Suojausinstrumentissa tapahtunut häiriö"): Ohjelman yleisten lainaehtojen kohta 4.14 soveltuu
30. Liikkeeseenlaskijan oikeus Lainan takaisinostoon: Kyllä, sovelletaan Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.18
31. Ehto Lainan liikkeeseenlaskun toteuttamiselle: OP Yrityspankilla on oikeus peruuttaa Lainan liikkeeseenlasku, mikäli merkintöjen määrä jää alle 3.000.000 euron tai mikäli Lainan kiinteää korkoa ei pystytä vahvistamaan vähintään tasolle 4,00 % p.a.
- OP Yrityspankki pidättää itselleen oikeuden peruuttaa Lainan liikkeeseenlasku kokonaan tai osittain viimeistään Liikkeeseenlaskupäivänä, mikäli OP Yrityspankin mielestä kansallisissa tai kansainvälisissä taloudellisissa tai poliittisissa olosuhteissa taikka muissa Lainan liikkeeseenlaskuun oleellisesti vaikuttavissa olosuhteissa on

tapahtunut sellainen muutos, joka voisi haitata tai vaikeuttaa Lainan liikkeeseenlaskun toteuttamista.

32. Lainehtojen lopullinen vahvistaminen:

Sovelletaan Ohjelman yleisten lainaehtojen kohtaa 4.20

33. Tiedot Kohde-etuuden arvonkehityksestä ja volatilitteetista:

Ei sovelleta

OSA II – ERITYISET EHDOT

Luottoriskisidonnaiset Lainat

1. Liikkeeseenlaskijan oikeus laskea Lainan takaisinmaksumäärä ennenaikaisesti:

Ohjelman yleisten lainaehtojen Liitteen 13 (*Erityiset ehdot – Luottoriskisidonnaiset Lainat*) kohtaa 6 ei sovelleta

2. Kauppapäivä:

Viimeistään Liikkeeseenlaskupäivänä

3. Lopullinen Takaisinmaksupäivä:

Ohjelman yleisten lainaehtojen kohdan Määritelmät mukaisessa muodossa määritelty Lopullinen Takaisinmaksupäivä soveltuu.

4. Luottovastuutapahtumakausi:

9.11.2018 – 20.12.2023 (molemmat päivät mukaan lukien)

5. Kohde-etuutta koskevien tietojen saatavuus ja erityisehdot:

Ei sovelleta

6. Lisenssisopimuksen mukainen käyttöoikeus:

OP Yrityspankki Oyj:llä on lisenssisopimuksen mukaan oikeus käyttää Markit iTraxx Europe Crossover S30 –indeksiä tämän joukkovelkakirjalainan liikkeeseenlaskun yhteydessä. Lisenssisopimuksen mukaan OP Yrityspankki Oyj on velvollinen sisällyttämään seuraavan tekstin Lainakohtaisiin ehtoihin:

“The Markit iTraxx Europe Crossover S30 (the “Index”) referenced herein is the property of Markit Indices Limited (“Index Sponsor”) and has been licensed for use in connection with “OP Luottokori Eurooppa 26/2018”. OP Corporate Bank plc acknowledges and agrees that “OP Luottokori Eurooppa 26/2018” is not sponsored, endorsed or promoted by the Index Sponsor. The Index Sponsor makes no representation whatsoever, whether express or implied, and hereby expressly disclaims all warranties (including, without limitation, those of merchantability or fitness for a particular purpose or use), with respect to the Index or any data included therein or relating thereto, and in particular disclaims any warranty either as to the quality, accuracy and/or completeness of the Index or any data included therein, the results obtained from the use of the Index and/or the composition of the Index at any particular time on any particular date or otherwise and/or the creditworthiness of any entity, or the likelihood of the occurrence of a credit event or similar event (however defined) with respect to an obligation, in the Index at any particular time on any particular date or otherwise. The Index Sponsor

shall not be liable (whether in negligence or otherwise) to the parties or any other person for any error in the Index, and the Index Sponsor is under no obligation to advise the parties or any person of any error therein.

The Index Sponsor makes no representation whatsoever, whether express or implied, as to the advisability of entering into, purchasing or selling “OP Luottokori Eurooppa 26/2018”, the ability of the Index to track relevant markets’ performances, or otherwise relating to the Index or any transaction or product with respect thereto, or of assuming any risks in connection therewith. The Index Sponsor has no obligation to take the needs of any party into consideration in determining, composing or calculating the Index. No party entering into, purchasing or selling “OP Luottokori Eurooppa 26/2018, nor the Index Sponsor, shall have any liability to any party for any act or failure to act by the Index Sponsor in connection with the determination, adjustment, calculation or maintenance of the Index.”

7. Tiedot indeksin/Viitekoron hallinnoijasta:

Kohde-etuus on Vertailuarvoasetuksen mukaiseen arvopaperimarkkinaviranomaisen ylläpitämään rekisteriin merkityn Hallinnoijan tarjoama.

Kohde-etuuden Hallinnoija on IHS Markit.

OSA III – MUUT EHDOT

Tiedot liikkeeseenlaskusta

1. Päätökset ja valtuudet, joiden nojalla Laina lasketaan liikkeeseen:

OP Yrityspankin hallituksen 22.12.2017 antama valtuutus, jonka mukaisesti Lainan liikkeeseenlaskusta on tehty päätös 24.10.2018

2. Liikkeeseenlaskuun osallistuvien intressit ja eturistiriidat:

Liikkeeseenlaskijan ja Laskenta-asiamiehen ollessa sama taho, on mahdollista, että Laskenta-asiamiehen tekemillä toimenpiteillä on vaikutusta Liikkeeseenlaskijan asemaan, mikä saattaa aiheuttaa eturistiriitatilanteen esimerkiksi tilanteessa, jossa Laskenta-asiamiehen harkintavalta vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan maksuvelvoitteiden määrään.

Mahdollisissa eturistiriitatilanteissa OP Yrityspankki toimii hyvän tavan mukaisesti.

3. Liikkeeseenlaskun luonne:

Yksittäinen laina

4. Merkintäpaikat:

OP Yrityspankki Oyj

5. Merkintäoikeudet:

Ei sovellu

6. Merkintä-/säilytyspalkkio:

Ei merkintäpalkkiota

Arvo-osuuksien säilytyksestä veloitetaan kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukainen säilytyspalkkio. Säilytyspalkkion suuruus riippuu sijoittajan käyttämän Arvo-osuustiliä hallinnoivan tahon säilytyspalveluehdoista.

7. Arvo-osuuksien kirjaaminen: Arvo-osuudet kirjataan merkitsijän ilmoittamalle arvo-osuustilille viimeistään viidentenä (5.) Liikkeeseenlaskupäivän jälkeisenä Pankkipäivänä arvo-osuusjärjestelmästä ja –tileistä annettujen lakien ja Euroclear Finland Oy:n sääntöjen ja näiden sääntöjen perusteella tehtyjen päätösten mukaisesti.
8. Emissiokurssi: 100
9. Merkinnän maksu: Merkintä on maksettava kokonaisuudessaan viimeistään Liikkeeseenlaskupäivänä merkinnän yhteydessä ilmoitettavalla tavalla.
10. Lainan efektiivinen tuotto ja duraatio: Lainalle maksettava lopullinen efektiivinen vuotuinen tuotto ja duraatio riippuvat mahdollisesta Luottovastuutapahtumasta, joten niitä ei ole mahdollista laskea etukäteen. Luottovastuutapahtuman tapahduttua on mahdollista, että sijoittaja menettää koko sijoittamansa pääoman ja tuoton.
- Jos Laina pidetään Takaisinmaksupäivään asti eikä maksettavaa tuottoa muodostu, on Lainan efektiivinen vuotuinen tuotto riippuvainen Lainan Takaisinmaksettavan määrän suuruudesta.
- Lainan kassavirtojen painotettu keskimääräinen takaisinmaksuaika eli Macaulayn duraatio riippuu Lainan takaisinmaksun ajankohdasta, joten sitä ei ole mahdollista ilmoittaa etukäteen.
11. Merkintäsitoumukset: Ei
12. Kiintiöt tarjouksen toteuttamisessa kahden tai useamman valtion alueella: Ei sovellu
13. Arvio Liikkeeseenlaskijalle kertyvän pääoman määrästä: Liikkeeseenlaskijalle kertyy arviolta 100 % merkitystä nimellisarvosta liikkeeseenlaskuun liittyvien palkkioiden ja kulujen jälkeen.
14. Strukturointikustannus ja pääoman suunniteltu käyttötapa: Strukturointikustannus on enintään 2,50 prosenttia, joka vastaa noin 0,48 prosentin vuotuista kustannusta, mikäli sijoitus pidetään eräpäivään asti, eikä Lainassa ole tapahtunut ennaikaista takaisinmaksua. Strukturointikustannuksen suuruus perustuu lisäksi sille oletukselle, että Lainan emissiokurssi on 98,485. Kustannus sisältyy merkintähintaan, eli sitä ei vähennetä eräpäivänä maksettavasta tuotosta taikka eräpäivänä palautettavasta Takaisinmaksettavasta määrästä. Strukturointikustannus määritellään lainakohtaisesti ja se perustuu Lainan sisältämien korko- ja johdannais-sijoitusten arvoille arvostuspäivänä 24.10.2018. Strukturointikustannus perustuu Lainan alustaviin ehtoihin. Strukturointikustannus sisältää kaikki liikkeeseenlaskijalle Lainasta aiheutuvat kulut, kuten liikkeeseenlasku-, lisenssi-, materiaali ja markkinointi-, selvitys- ja säilytyskustannukset. Liikkeeseenlaskija ei peri Lainasta erillistä merkintäpalkkiota.
- Laina on osa Liikkeeseenlaskijan varainhankintaa.
15. Arvo-osuusjärjestelmän rekisterinpitäjä: Euroclear Finland Oy:n arvo-osuusjärjestelmä

16. Lainan ISIN-koodi:	FI4000353925
17. Pörssilistaus ja arvio sen alkamisesta:	Ei listata
18. Jälkimarkkinat:	OP Yrityspankissa otetaan vastaan Lainaa koskevia osto- ja myyntitarjouksia.
18. Suostumus arvopaperien edelleenmyyntiin ja lopulliseen sijoittamiseen:	Ei
19. Tarjousaika arvopaperien edelleenmyyntiin ja lopulliseen sijoittamiseen:	Ei sovelleta
20. Suostumukselle asetetut ehdot:	Ei sovelleta
21. Rahoituksenvälittäjä(t):	Ei sovelleta
22. Ilmoitukset:	Lainaa koskevat ilmoitukset ja kutsut saatetaan Arvo-osuuden omistajien tietoon internet-osoitteessa www.op.fi/joukkolainat .

Helsingissä, 7. päivänä marraskuuta 2018

OP YRITYSPANKKI OYJ

LAINAKOHTAISTEN EHTOJEN LIITE – LIIKKEESEENLASKUN TIIVISTELMÄ

Tiivistelmät koostuvat sääntelyn edellyttämistä tiedoista, joita kutsutaan nimellä "osatekijät". Nämä osatekijät on numeroitu jaksoittain A-E. (A.1. – E.7).

Tämä tiivistelmä sisältää kaikki ne osatekijät, jotka kyseessä olevasta arvopaperista ja sen liikkeeseenlaskusta tulee esittää. Osatekijöiden numerointi ei välttämättä ole juokseva, sillä kaikkia sääntelyssä lueteltuja osatekijöitä ei arvopaperin tai liikkeeseenlaskijan luonteen vuoksi ole esitettävä tässä tiivistelmässä.

Vaikka arvopaperin tai liikkeeseenlaskijan luonne edellyttäisi jonkin osatekijän sisällyttämistä tiivistelmään, on mahdollista, ettei kyseistä osatekijää koskevaa merkityksellistä tietoa ole lainkaan. Tällöin osatekijä on kuvattu lyhyesti ja sen yhteydessä mainitaan "ei sovellu".

Jakso A – Johdanto ja varoitukset		
A.1.	Varoitus	<p>Tämä tiivistelmä on Ohjelmaesitteen johdanto.</p> <p>Sijoittajan tulee perustaa sijoituspäätöksensä Ohjelmaesitteeseen kokonaisuutena.</p> <p>Jos Ohjelmaesitteeseen sisältyviä tietoja koskeva kanne pannaan vireille Suomen ulkopuolella, kantaja voi Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion kansallisen lainsäädännön nojalla joutua ennen oikeudenkäynnin vireillepanoa vastaamaan Ohjelmaesitteen käännskustannuksista.¹</p> <p>Ohjelmaesitteestä vastuulliset henkilöt voidaan asettaa siviilioikeudelliseen vastuuseen tiivistelmästä vain, jos tiivistelmä on harhaanjohtava, epätarkka tai epäjohdonmukainen Ohjelmaesitteen muihin osiin nähden, tai jos siinä ei anneta yhdessä Ohjelmaesitteen muiden osien kanssa keskeisiä tietoja sijoittajien auttamiseksi, kun he harkitsevat sijoittamista tämän Ohjelmaesitteen alla liikkeeseen laskettaviin arvopapereihin.</p>
A.2.	Suostumus	Ei sovellu

Jakso B – Liikkeeseenlaskija		
B.1.	Toiminimi	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>OP Yrityspankki Oyj:n toiminimi otettiin käyttöön 4.4.2016 alkaen (aiemmin Pohjola Pankki Oyj).</p> <p>Liikkeeseenlaskija on OP Yrityspankki Oyj (jäljempänä "Pankki", "OP Yrityspankki", "Laskenta-asiamies" tai "Liikkeeseenlaskija")</p> <p>OP Ryhmä:</p>

¹ Tiivistelmän käänkösvollisuus koskee tilannetta, jossa Pankki tarjoaa Ohjelmaesitteen alla liikkeeseen laskettavia Lainoja jossakin muussa EU:n jäsenvaltiossa kuin Suomessa. Tällaisessa tilanteessa Pankilla ei ole velvollisuutta kääntää kuin tämä esitteen tiivistelmä kyseisen jäsenvaltion kielelle. Mahdollisissa oikeudenkäynneissä kyseisessä jäsenvaltiossa voi tuomioistuin velvoittaa kantajan kääntämään Ohjelmaesitteen kokonaisuudessaan maan viralliselle kielelle. Käänkösvollisuus ei koske Suomessa nostettavaa kannetta.

		OP-Pohjola-ryhmän uusi nimi OP Ryhmä otettiin käyttöön 1.1.2015 alkaen. Samassa yhteydessä Keskusyhteisö OP-Pohjola osk:n nimi muutettiin OP Osuuskunnaksi.
B.2.	Kotipaikka ja muita tietoja	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>OP Yrityspankki Oyj on julkinen osakeyhtiö ja finanssipalveluyritys, jonka kotipaikka on Helsinki ja johon sovelletaan Suomen lainsäädäntöä. Pankki merkittiin Patentti- ja rekisterihallituksen kaupparekisteriin 14.7.1903 ja sen yritys- ja yhteisötunnus on 0199920-7. OP Yrityspankki harjoittaa liikepankkina luottolaitostoinnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettua liiketoimintaa ja tarjoaa myös sijoitus- ja säilytyspalvelua. Osoite on Gebhardinaukio 1, 00510 Helsinki, Suomi. Pankkiin sovelletaan Suomen lainsäädäntöä.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmä muodostuu yhteenliittymästä ja muusta OP Ryhmästä. Yhteenliittymä on Yhteenliittymälaiissa säännelty kokonaisuus. OP Ryhmän keskusyhteisö OP Osuuskunta on merkitty kaupparekisteriin 23.5.1997. OP Osuuskunnan yritys- ja yhteisötunnus on 0242522-1. Yhtiön rekisteröity osoite on OP Osuuskunta, Teollisuuskatu 1, 00510 Helsinki ja puhelinnumero 010 252 010. OP Ryhmään sovelletaan Suomen lainsäädäntöä.</p>
B.4.b	Tiedossa olevat suuntaukset	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Liikkeeseenlaskijaan ja sen toimialaan vaikuttavat keskeiset suuntaukset ovat eurooppalaisilla rahoitusmarkkinoilla vallitsevia yleisiä olosuhteita, kuten vallitseva matala korkotasoa ja pankkisääntelyn kiristyminen.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmään ja sen toimialaan vaikuttavat keskeiset suuntaukset ovat eurooppalaisilla rahoitusmarkkinoilla vallitsevia yleisiä olosuhteita, kuten vallitseva matala korkotasoa ja pankkisääntelyn kiristyminen.</p>
B.5.	Konserni	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>OP Yrityspankki Oyj on OP Osuuskunnan tytäryhtiö ja kuuluu sekä toiminnallisesti että omistuksellisesti kiinteästi pankki-, vakuutus- ja muita finanssipalveluja tarjoavaan OP Ryhmään. OP Ryhmä muodostuu noin 160 osuuspankista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset (ml. OP Yrityspankki) ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista. OP Ryhmän keskuspankkina toimiva OP Yrityspankki Oyj kuuluu talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (jäljempänä Yhteenliittymälaki) tarkoitettuun yhteenliittymään, johon kuuluvat myös yhteenliittymän keskusyhteisö (OP Osuuskunta), OP-Palvelut Oy, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivaldasta edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmä muodostuu noin 160 osuuspankista ja niiden keskusyhteisöstä OP Osuuskunnasta tytäryhtiöineen. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa tois-</p>

		<p>tensa veloista ja sitoumuksista. OP Ryhmän keskuspankkina toimiva OP Yrityspankki Oy kuuluu talletuspankkien yhteenliittymästä annetussa laissa (jäljempänä Yhteenliittymälaki) tarkoitettuun yhteenliittymään, johon kuuluvat myös yhteenliittymän keskusyhteisö (OP Osuuskunta), OP-Palvelut Oy, keskusyhteisön muut jäsenluottolaitokset, keskusyhteisön ja jäsenluottolaitosten konsolidointiryhmiin kuuluvat yhteisöt sekä sellaiset luottolaitokset, rahoituslaitokset ja palveluyritykset, joiden äänivallasta edellä mainitut yhteisöt yksin tai yhdessä omistavat yli puolet.</p> <p>OP Ryhmän rakenne 31.3.2018:</p> <div style="text-align: center;"> <p>OP RYHMÄ</p> <p>1,8 milj. omistaja-asiakasta, joista 90 % kotitalouksia</p> <p style="font-size: small;">Omistus 100 %</p> <p>↓</p> <p>157 OP Ryhmään kuuluvaa jäsenosuuspankkia</p> <p style="font-size: small;">Omistus 100 %</p> <p>↓</p> <p>OP OSUUSKUNTA</p> <p>MERKITTÄVÄT TYTÄRYHTIÖT</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="vertical-align: top;"> <ul style="list-style-type: none"> OP Yrityspankki Oy* • OP Vakuutus Oy** Helsingin Seudun Osuuspankki*** OP Asuntoluottopankki Oy* OP Korttityhtiö Oy* OP Asiakaspalvelut Oy* OP Palvelut Oy* </td> <td style="vertical-align: top;"> <ul style="list-style-type: none"> OP Varainhoito Oy* OP Kiinteistösiiritys Oy* OP Henkivakuutus Oy* OP Rahastoyhtiö Oy* </td> <td style="vertical-align: top;"> <ul style="list-style-type: none"> OVY Oy* Pivo Wallet Oy* Checkout Finland Oy* </td> </tr> </table> <p style="font-size: x-small;">* OP Osuuskunnan omistus 100 % ** Suunnitella siirtää tytäryhtiöineen OP Yrityspankki Oy:stä OP Osuuskunnan suoraan omistukseen tulevaisuudessa *** OP Osuuskunnan määräysvalta 2/3 KESKINAINEN VASTUU: OP Osuuskunta ja OP Ryhmän jäsenluottolaitokset, jotka kuuluvat keskinäisen vastuun piiriin, on merkitty kuvaan oranssilla</p> </div>	<ul style="list-style-type: none"> OP Yrityspankki Oy* • OP Vakuutus Oy** Helsingin Seudun Osuuspankki*** OP Asuntoluottopankki Oy* OP Korttityhtiö Oy* OP Asiakaspalvelut Oy* OP Palvelut Oy* 	<ul style="list-style-type: none"> OP Varainhoito Oy* OP Kiinteistösiiritys Oy* OP Henkivakuutus Oy* OP Rahastoyhtiö Oy* 	<ul style="list-style-type: none"> OVY Oy* Pivo Wallet Oy* Checkout Finland Oy* 			
<ul style="list-style-type: none"> OP Yrityspankki Oy* • OP Vakuutus Oy** Helsingin Seudun Osuuspankki*** OP Asuntoluottopankki Oy* OP Korttityhtiö Oy* OP Asiakaspalvelut Oy* OP Palvelut Oy* 	<ul style="list-style-type: none"> OP Varainhoito Oy* OP Kiinteistösiiritys Oy* OP Henkivakuutus Oy* OP Rahastoyhtiö Oy* 	<ul style="list-style-type: none"> OVY Oy* Pivo Wallet Oy* Checkout Finland Oy* 						
B.9.	Tulosennuste	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Vuoden 2018 näkymät: OP Yrityspankki -konsernin tuloksen ennen veroja odotetaan muodostuvan samantasoisesti kuin vuonna 2017.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>Vuoden 2018 tuloksen ennen veroja arvioidaan muodostuvan samantasoisesti kuin vuoden 2017 tulos.</p>						
B.10.	Tilintarkastuskertomuksien huomautukset	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Ei sovellu. Tilintarkastuskertomuksissa ei ole esitetty huomautuksia.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>Ei sovellu. Tilintarkastuskertomuksissa ei ole esitetty huomautuksia.</p>						
B.12.	Historialliset tiedot, kehitysnäkymät, merkittävät muutokset	<p>Liikkeeseenlaskijan konsernin keskeisiä historiallisia tunnuslukuja:</p> <p style="text-align: center;">Tuloslaskelma</p> <table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td style="width: 30%;"></td> <td style="width: 35%; text-align: center;">1–12/</td> <td style="width: 35%; text-align: center;">1–12/</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">Milj. €</td> <td style="text-align: center;">2017</td> <td style="text-align: center;">2016</td> </tr> </table>		1–12/	1–12/	Milj. €	2017	2016
	1–12/	1–12/						
Milj. €	2017	2016						

	Korkokate	259	228
	Vakuutuskate	459	534
	Nettopalkkiotuotot	-24	-4
	Sijoitustoiminnan nettotuotot	389	247
	Liiketoiminnan muut tuotot	38	33
	Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	1	-2
	Tuotot yhteensä	1 121	1 037
	Henkilöstökulut	164	162
	Poistot ja arvonalentumiset	64	51
	Liiketoiminnan muut kulut	344	281
	Kulut yhteensä	573	494
	Saamisten arvonalentumiset	12	37
	OP-bonukset omistaja-asiakkaille	2	2
	Tulos ennen veroja	535	504
	Tuloverot	105	102
	Tilikauden tulos	430	402
	Jakautuminen:		
	Emoyhtiön omistajien osuus tilikauden tuloksesta	424	399
	Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta.	6	3
	Tilikauden tulos	430	402
	Laaja tuloslaskelma		
	Tilikauden tulos	430	402
	Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
	Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	4	-79
	Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
	Käyvän arvon rahaston muutos		
	Käypään arvoon arvostamisesta	-37	104
	Rahavirran suojauksesta	-4	-7
	Muuntoerot	0	0
	Tuloverot		
	Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		
	Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	-1	16
	Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi		
	Käypään arvoon arvostamisesta	7	-21
	Rahavirran suojauksesta	1	1
	Tilikauden laaja tulos	400	416
	Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen:		
	Emoyhtiön omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	394	412
	Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden laajasta tuloksesta	6	4
	Yhteensä	400	416
	Tase		

	Milj. €	31.12. 2017	31.12. 2016
Käteiset varat		12 825	9 336
Saamiset luottolaitoksilta		9 294	9 458
Kaupankäynnin rahoitusvarat		589	638
Johdannaissopimukset		3 426	4 678
Saamiset asiakkailta		20 120	18 702
Sijoitusomaisuus		15 506	16 698
Osuudet osakkuusyrityksissä		49	46
Aineettomat hyödykkeet		777	790
Aineelliset hyödykkeet		115	93
Muut varat		1 708	2 488
Verosaamiset		35	46
Varat yhteensä		64 445	62 974
Velat luottolaitoksille		14 035	10 332
Johdannaissopimukset		3 216	4 398
Velat asiakkaille		18 837	16 178
Vakuutusvelka		3 143	3 008
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		16 791	19 826
Varaukset ja muut velat		2 307	3 231
Verovelat		419	405
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 547	1 592
Velat yhteensä		60 295	58 969
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajien osuus			
Osakepääoma		428	428
Käyvän arvon rahasto		164	197
Muut rahastot		1 093	1 093
Kertyneet voittovarot		2 404	2 179
Määräysvallattomien omistajien osuus		60	109
Oma pääoma yhteensä		4 149	4 005
Velat ja oma pääoma yhteensä		64 445	62 974
Luottolaitosvakavaraisuus			
Luottolaitosvakavaraisuus on esitetty EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaisesti.			
	Omat varat, milj. €	31.12.2017	31.12.2016
	OP Yrityspankki -konsernin oma pääoma	4 149	4 005
	Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-125	-279
	Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-2	-6
	Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	4 022	3 720

Aineettomat hyödykkeet	-76	-76
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisu	-16	-23
Ennakoitu voitonjako	-212	-201
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-134	-126
Ydinpääoma (CET1)	3 584	3 295
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	137	140
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	137	140
Ensisijainen pääoma (T1)	3 720	3 435
Debentuurilainat	1 073	1 193
Toissijainen pääoma (T2)	1 073	1 193
Omat varat yhteensä	4 793	4 628
Ydinpääomasta (CET1) on vähennetty varovaisen arvostamisen oikaisu 5 miljoonaa euroa.		
Pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä.		
Kokonaisriski, milj. €	31.12.2017	31.12.2016
Luotto- ja vastapuoliriski	19 694	19 354
Standardimenetelmä (SA)	2 069	1 861
Valtio- ja keskuspankkivastuut	18	33
Luottolaitosvastuut	29	51
Yritysvastuut ***	1 963	1 702
Vähittäisvastuut	14	12
Muut *	44	64
Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	17 626	17 493
Luottolaitosvastuut	1 053	1 141
Yritysvastuut	11 643	11 551
Vähittäisvastuut	1 130	983
Oman pääoman ehtoiset sijoitukset **	3 753	3 741
Muut	47	77
Markkina- ja selvitysrisi, standardimenetelmä	1 179	1 329
Operatiivinen riski, standardimenetelmä	1 266	1 163
Vastuun arvon oikaisu (CVA)	205	253
Kokonaisriski yhteensä	22 343	22 099
* Muiden vastuiden riskipainosta 44 miljoonaa (45) euroa on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomasta vähentämisen sijaan.		
** Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 3,7 miljardia euroa OP Ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.		
*** Vertailutietoa korjattu SA Yritysvastuiden osalta.		
Suhdeluvut, %	31.12.2017	31.12.2016
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	16,0	14,9
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	16,7	15,5
Vakavaraisuussuhde	21,5	20,9
Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	31.12.2017	31.12.2016
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	16,0	14,9

	Tier 1 -vakavaraisuussuhde	16,0	14,9		
	Vakavaraisuussuhde	20,8	20,3		
	Pääomavaatimus, milj. €	31.12.2017	31.12.2016		
	Omat varat	4 793	4 628		
	Pääomavaatimus	2 358	2 327		
	Puskuri pääomavaatimukseen	2 435	2 301		
	Pääomavaatimus muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.				
	Pankin kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.				
	OP Yrityspankki otti käyttöön 1.1.2018 IFRS 9 -standardin "Rahoitusinstrumentit". IFRS 9 -standardin mukaiset OP Yrityspankin laatomisperiaatteet on julkaistu OP Yrityspankin osavuositarkastuksessa ajalta 1.1.-31.3.2018. IFRS 9 -standardiin siirtymän vaikutukset rahoitusinstrumenttien luokitteluun ja arvostamiseen on esitetty OP Yrityspankin vuoden 2017 tilinpäätöksen liitetiedoissa. Kirjanpitoarvoihin tehdyt oikaisut kirjattiin siirtymäpäivänä 1.1.2018 avaavan taseen omaan pääomaan. OP Yrityspankki ei ole oikaissut aikaisempien vuosien vertailutietoja. Merkittävimmät luokittelumuutokset kohdistuivat OP Yrityspankin vahinkovakuutuksen sijoituksiin.				
	Lukuun ottamatta edellä mainittuja tapahtumia pankin taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 31.12.2017 jälkeen.				
	OP Ryhmän keskeisiä historiallisia tunnuslukuja:				
	Tuloslaskelma				
	Milj. €	10-12/ 2017	10-12/ 2016	1-12/ 2017	1-12/ 2016
	Korkokate	279	260	1 094	1 058
	Vakuutuskate	137	140	478	558
	Nettopalkkiotuotot	254	222	928	859
	Sijoitustoiminnan nettotuotot	90	108	495	390
	Liiketoiminnan muut tuotot	11	18	94	122
	Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	14	-4	27	1
	Tuotot yhteensä	784	743	3 115	2 989
	Henkilöstökulut	193	199	758	762
	Poistot ja arvonalentumiset	88	44	246	160
	Liiketoiminnan muut kulut	223	188	769	646
	Kulut yhteensä	504	431	1 773	1 567
	Saamisten arvonalentumiset	20	41	48	77
	OP-bonukset omistaja-asiakkaille	56	53	217	206
	Tulos ennen veroja	204	218	1 077	1 138
	Tuloverot	51	41	223	223
	Kauden tulos	153	177	854	915

	Jakautuminen:				
	Omistajille	150	177	849	913
	Määräysvallattomille omistajille	3	0	6	2
	Kauden tulos	153	177	854	915
	Laaja tuloslaskelma				
	Kauden tulos	153	177	854	915
	Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
	Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot(/tappiot)	20	-27	48	-329
	Uudelleenarvostusrahaston muutos	17		17	
	Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
	Käyvän arvon rahaston muutos				
	Käypään arvoon arvostamisesta	-86	-54	-146	176
	Rahavirran suojauksesta	-4	-59	-32	-35
	Muuntoerot	0	0	0	0
	Tuloverot				
	Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
	Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista(/tappioista)	-4	5	-10	66
	Uudelleenarvostusrahaston muutos	-4		-4	0
	Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
	Käypään arvoon arvostamisesta	17	11	29	-35
	Rahavirran suojauksesta	1	12	6	7
	Kauden laaja tulos	110	66	764	764
	Laajan tuloksen jakautuminen:				
	Omistajille	122	63	759	726
	Määräysvallattomille omistajille	-12	3	5	38
	Kauden laaja tulos	110	66	764	764
	Tase				
				31.12.	31.12.
	Milj. €			2017	2016
	Käteiset varat			12 937	9 471
	Saamiset luottolaitoksilta			504	337
	Kaupankäynnin rahoitusvarat			590	692
	Johdannaissopimukset			3 412	4 732
	Saamiset asiakkailta			82 240	78 604
	Sijoitusomaisuus			22 506	25 105
	Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat			10 126	9 168
	Osuudet osakkuusyhtymyksissä			228	91
	Aineettomat hyödykkeet			1 555	1 474

	Aineelliset hyödykkeet	798	871
	Muut varat	2 131	2 992
	Verosaamiset	214	210
	Varat yhteensä	137 242	133 747
	Velat luottolaitoksille	5 157	4 669
	Johdannaissopimukset	3 026	4 044
	Velat asiakkaille	65 549	60 077
	Vakuutusvelka	9 950	10 586
	Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	10 158	9 205
	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	26 841	28 287
	Varaukset ja muut velat	3 150	4 226
	Verovelat	890	894
	Lisäosuudet	0	77
	Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 400	1 445
	Velat yhteensä	126 122	123 509
	Oma pääoma		
	OP Ryhmän omistajien osuus		
	Osuuspääoma		
	Jäsenosuudet	191	182
	Tuotto-osuudet	2 906	2 719
	Käyvän arvon rahasto	176	318
	Muut rahastot	2 173	2 108
	Kertyneet voittovarot	5 573	4 808
	Määräysvallattomien omistajien osuus	101	102
	Oma pääoma yhteensä	11 121	10 237
	Velat ja oma pääoma yhteensä	137 242	133 747
	Luottolaitosvakavaraisuus		
	Luottolaitosvakavaraisuus on esitetty OP Yhteenliittymästä EU:n vakavaraisuusasetuksen (EU 575/2013) (CRR) mukaisesti.		
	Omat varat, milj. €	31.12.2017	31.12.2016
	OP Ryhmän oma pääoma	11 121	10 237
	Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	92	-168
	Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-16	-41
	Lisäosuuspääomat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä		77
	Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	11 197	10 105
	Aineettomat hyödykkeet	-717	-620
	Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisut	-31	-64

	Takaisinmaksettavat osuuspääomat	-148	-156
	Ennakoitu voitonjako	-90	-83
	Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-320	-309
	Ydinpääoma (CET1)	9 891	8 872
	Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	81	81
	Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	81	81
	Ensisijainen pääoma (T1)	9 973	8 954
	Debentuurilainat	1 121	1 239
	Toissijainen pääoma (T2)	1 121	1 239
	Omat varat yhteensä	11 093	10 192
	Ydinpääomasta (CET1) on vähennetty varovaisen arvostamisen oikaisu 20 (36) miljoonaa euroa.		
	Ydinpääomasta on vähennetty valvojan luvan mukaisesti asiakkaille tammikuussa 2018 palautetut irtisanotut osuuspääomat 148 (156) miljoonaa euroa ja heinäkuussa 2017 palautetut lisäosuudet 70 miljoonaa euroa. Lisäosuuspääomiin ja pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä.		
	Kokonaisriski, milj. €	31.12.2017	31.12.2016
	Luotto- ja vastapuoliriski	39 383	38 853
	Standardimenetelmä (SA)	3 859	3 233
	Valtio- ja keskuspankkivastuut	18	39
	Luottolaitosvastuut	8	36
	Yritysvastuut	2 423	1 812
	Vähittäisvastuut	1 057	1 039
	Muut *	353	307
	Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	35 525	35 620
	Luottolaitosvastuut	1 054	1 143
	Yritysvastuut	21 438	20 913
	Vähittäisvastuut	4 959	4 698
	Oman pääoman ehtoiset sijoitukset **	7 002	7 605
	Muut	1 072	1 261
	Markkina- ja selvitysrisiki, standardimenetelmä	1 179	1 329
	Operatiivinen riski, standardimenetelmä	3 958	3 666
	Vastuun arvon oikaisu (CVA)	205	253
	Kokonaisriski yhteensä	44 725	44 101
	EKP:n päätöksen mukaiset riskipainolattiat	4 492	
	Kokonaisriski sisältäen riskipainolattiat	49 216	44 101
	* Muiden vastuiden riskipainosta 283 miljoonaa (253) euroa on laskennallisia verosaamia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.		
	** Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 6,4 miljardia euroa OP Ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.		
	Suhdeluvut, %	31.12.2017	31.12.2016
	Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	20,1	20,1

Tier 1 -vakavaraisuussuhde	20,3	20,3
Vakavaraisuussuhde	22,5	23,1
Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	31.12.2017	31.12.2016
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	20,1	19,9
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	20,1	19,9
Vakavaraisuussuhde	22,4	22,8
Suhdeluvut ilman riskipainolattioita, %	31.12.2017	31.12.2016
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	22,1	20,1
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	22,3	20,3
Vakavaraisuussuhde	24,8	23,1
Riskipainolattioiden vaikutus CET 1 -suhdelukuun oli -2,0 prosenttiyksikköä.		
Pääomavaatimus, milj. €	31.12.2017	31.12.2016
Omat varat	11 093	10 192
Pääomavaatimus	7 027	5 520
Puskuri pääomavaatimukseen	4 067	4 673
Pääomavaatimus 14,3 prosenttia muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia, O-SII-pääomavaatimuksesta 2,0 prosenttia, EKP:n asettamasta pääomavaatimuksesta (P2R) 1,75 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista. Vertailuvuonna pääomavaatimus oli 12,5 prosenttia. EKP:n P2R-vaatimus tuli voimaan 1.1.2017.		
Velkaantuneisuus, milj. €	31.12.2017	31.12.2016
Ensisijainen pääoma (T1)	9 973	8 954
Vastuut yhteensä	127 027	120 257
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	7,9	7,4
Velkaantumisasetta kuvaava mittari eli vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) esitetään EU komission delegoidun asetuksen mukaisesti. Säännösluonnosten mukainen minimitaso on kolme prosenttia.		
<p>OP Ryhmän 24.4.2018 julkaiseman arvion mukaan OP Ryhmän vuoden 2018 tuloksen ennakoidaan edelleen olevan hyvällä tasolla mutta jäävän viime vuoden lähes ennätystasosta tulosta pienemmäksi, toisin kuin 8.2.2018 julkaistussa OP Ryhmän tilinpäätöstiedotteessa arvioitiin. Tulonäkymää heikentää erityisesti sijoitustuottojen aiemmin arvioitua heikompi kehitys sekä kehittämisen aiheuttavien kustannusten nousu ennakoitua suuremmiksi. Lukuun ottamatta edellä mainittuja tapahtumia OP Ryhmän kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.</p> <p>OP Ryhmä otti käyttöön 1.1.2018 IFRS 9 -standardin "Rahoitusinstrumentit". IFRS 9 -standardin mukaiset OP Ryhmän laatuinstrumentit ja IFRS 9 -standardiin siirtymän vaikutukset rahoitusinstrumenttien luokitteluun ja arvostamiseen on esitetty OP Ryhmän vuoden 2017 tilinpäätöksen liitetiedoissa. Kirjanpito-arvoihin tehdyt oikaisut kirjattiin siirtymäpäivänä 1.1.2018 avaavan taseen</p>		

omaan pääomaan. OP Ryhmä ei ole oikaissut aikaisempien vuosien vertailutietoja. Merkittävimmät luokittelumuutokset kohdistuivat OP Ryhmän vahinko- ja henkivakuutuksen sijoituksiin.

Lukuunottamatta edellä mainittuja tapahtumia OP Ryhmän taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 31.12.2017 jälkeen.

Liikkeeseenlaskijan konsernin keskeiset historialliset tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti osavuosikatsauskaudella 1.1. – 30.9.2018 (Huom! Osavuosikatsauskauden tunnusluvut ovat tilintarkastamattomat):

Tuloslaskelma

Milj. €	7-9/ 2018	7-9/ 2017	1-9/ 2018	1-9/ 2017
Korkokate	66	67	192	187
Vakuutuskate	148	74	421	322
Nettopalkkiotuotot	-6	-10	-12	-10
Sijoitustoiminnan nettotuotot	66	104	210	291
Liiketoiminnan muut tuotot	20	10	36	20
Tuotot yhteensä	294	245	848	810
Henkilöstökulut	42	37	138	121
Poistot ja arvonalentumiset	17	15	52	43
Liiketoiminnan muut kulut	87	82	267	242
Kulut yhteensä	146	133	457	406
Saamisten arvonalentumiset	-11	1	-6	-11
OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-1	0	-1	-1
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-9		-13	
Tulos ennen veroja	127	112	370	392
Tuloverot	20	27	67	76
Kauden tulos	107	85	303	317
Jakautuminen:				
Emoyhtiön omistajille	103	83	296	313
Määräysvallattomille omistajille	3	2	7	3
Kauden tulos	107	85	303	317
Laaja tuloslaskelma				
Kauden tulos	107	85	303	317
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/tappiot	14	-7	22	5
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
Käyvän arvon rahaston muutos				
Käypään arvoon arvostamisesta	-14	-16	-73	-11
Rahavirran suojauksesta	-2	-3	-4	-4
Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	9		13	
Muuntoerot	0	0	0	0

	Tuloverot				
	Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
	Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	-3	1	-4	-1
	Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
	Käypään arvoon arvostamisesta	3	3	15	2
	Rahavirran suojauksesta	0	1	1	1
	Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-2		-3	
	Kauden laaja tulos	113	64	270	308
	Laajan tuloksen jakautuminen:				
	Emoyhtiön omistajille	109	62	263	304
	Määräysvallattomille omistajille	3	2	7	4
	Kauden laaja tulos	113	64	270	308
	Tase				
			30.9.	31.12.	
	Milj. €		2018	2017	
	Käteiset varat		12 669	12 825	
	Saamiset luottolaitoksilta		8 814	9 294	
	Johdannaissopimukset		3 342	3 426	
	Saamiset asiakkailta		21 756	20 120	
	Sijoitusomaisuus		16 151	16 144	
	Aineettomat hyödykkeet		741	777	
	Aineelliset hyödykkeet		120	115	
	Muut varat		1 698	1 708	
	Verosaamiset		48	35	
	Varat yhteensä		65 338	64 445	
	Velat luottolaitoksille		13 908	14 035	
	Johdannaissopimukset		2 934	3 216	
	Velat asiakkaille		17 792	18 837	
	Vakuutusvelka		3 243	3 143	
	Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat		19 234	16 791	
	Varaukset ja muut velat		2 160	2 307	
	Verovelat		422	419	
	Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla		1 476	1 547	
	Velat yhteensä		61 170	60 295	
	Oma pääoma				
	Emoyhtiön omistajien osuus				
	Osakepääoma		428	428	
	Käyvän arvon rahasto		67	164	
	Muut rahastot		1 093	1 093	
	Kertyneet voittovarot		2 508	2 404	
	Määräysvallattomien omistajien osuus		73	60	
	Oma pääoma yhteensä		4 169	4 149	

	Velat ja oma pääoma yhteensä	65 338	64 445
	Luottolaitosvakavaraisuus		
	Omat varat, milj. €	30.9.2018	31.12.2017
	OP Yrityspankki -konsernin oma pääoma	4 169	4 149
	Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-226	-125
	Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	1	-2
	Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	3 943	4 022
	Aineettomat hyödykkeet	-71	-76
	Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisu	-28	-16
	Ennakoitu voitonjako	-148	-212
	Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-96	-134
	Ydinpääoma (CET1)	3 601	3 584
	Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	90	137
	Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	90	137
	Ensisijainen pääoma (T1)	3 691	3 720
	Debentuurilainat	977	1 073
	Toissijainen pääoma (T2)	977	1 073
	Omat varat yhteensä	4 668	4 793
	Ydinpääomasta (CET1) on vähennetty varovaisen arvostamisen oikaisu 7 miljoonaa euroa (5).		
	Pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä. Syyskuussa maksettiin takaisin 50 miljoonan euron pääomalaina. Vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa ei ole sovellettu IFRS9-siirtymäsäännöstä.		
	Kokonaisriski, milj. €	30.9.2018	31.12.2017
	Luotto- ja vastapuoliriski	21 071	19 694
	Standardimenetelmä (SA)	2 447	2 069
	Valtio- ja keskuspankkivastuut	19	18
	Luottolaitosvastuut	8	29
	Yritysvastuut	2 337	1 963
	Vähittäisvastuut	15	14
	Muut*	67	44
	Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	18 625	17 626
	Luottolaitosvastuut	988	1 053
	Yritysvastuut	12 531	11 643
	Vähittäisvastuut	1 260	1 130
	Oman pääoman ehtoiset sijoitukset**	3 735	3 753
	Muut	110	47
	Markkina- ja selvitysrisi, standardimenetelmä	1 393	1 179
	Operatiivinen riski, standardimenetelmä	1 285	1 266
	Vastuun arvon oikaisu (CVA)	227	205
	Kokonaisriski yhteensä	23 976	22 343

* Muiden vastuiden riskipainosta 49 miljoonaa euroa (44) on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.
 ** Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 3,7 miljardia euroa OP Ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.

Suhdeluvut, %	30.9.2018	31.12.2017
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	15,0	16,0
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	15,4	16,7
Vakavaraisuussuhde	19,5	21,5

Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	30.9.2018	31.12.2017
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	15,0	16,0
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	15,0	16,0
Vakavaraisuussuhde	19,1	20,8

Pääomavaatimus, milj. €	30.9.2018	31.12.2017
Omat varat	4 668	4 793
Pääomavaatimus	2 528	2 358
Puskuri pääomavaatimukseen	2 140	2 435

Pääomavaatimus muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteästä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista.

Pankin kehitysnäkymissä ei ole tapahtunut merkittäviä kielteisiä muutoksia viimeisen tarkastetun tilinpäätöksen julkistamispäivän jälkeen.

Pankin taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 30.9.2018 jälkeen.

OP Ryhmän keskeiset historialliset tunnusluvut ovat kehittyneet seuraavasti osavuosikatsauskaudella 1.1. – 30.9.2018 (Huom! Osavuosikatsauskauden tunnusluvut ovat tilintarkastamattomat).

Tuloslaskelma

Milj. €	7-9/ 2018	7-9/ 2017	1-9/ 2018	1-9/ 2017
Korkokate	297	287	867	821
Vakuutuskate	154	80	432	341
Nettopalkkiotuotot	212	203	655	637
Sijoitustoiminnan nettotuotot	79	171	284	418
Liiketoiminnan muut tuotot	25	12	46	75
Tuotot yhteensä	766	753	2 286	2 292
Henkilöstökulut	178	171	592	564
Poistot ja arvonalentumiset	58	63	189	159
Liiketoiminnan muut kulut	185	179	597	542
Kulut yhteensä	422	414	1 378	1 265

	Saamisten arvonalentumiset	-17	-5	-24	-28
	OP-bonukset omistaja-asiakkaille	-58	-55	-167	-161
	Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-7		-30	
	Tulos ennen veroja	262	279	687	838
	Tuloverot	44	64	135	164
	Kauden tulos	218	215	552	674
	Jakautuminen:				
	Omistajille	214	214	545	671
	Määräysvallattomille omistajille	4	2	8	3
	Kauden tulos	218	215	552	674
	Laaja tuloslaskelma				
	Kauden tulos	218	215	552	674
	Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
	Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat voitot/(tappiot)	88	-33	126	28
	Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
	Käyvän arvon rahaston muutos				
	Käypään arvoon arvostamisesta	-21	-58	-101	-60
	Rahavirran suojauksesta	-25	-4	-12	-28
	Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	7		30	
	Muuntoerot	0	0	0	0
	Tuloverot				
	Eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
	Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvista voitoista/(tappioista)	-18	7	-25	-6
	Eristä, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi				
	Käypään arvoon arvostamisesta	4	12	20	12
	Rahavirran suojauksesta	5	1	2	6
	Väliaikainen poikkeusmenettely (overlay approach)	-1		-6	
	Kauden laaja tulos	257	139	586	626
	Laajan tuloksen jakautuminen:				
	Omistajille	253	143	578	609
	Määräysvallattomille omistajille	4	-3	8	17
	Kauden laaja tulos	257	139	586	626
	Tase				
	Milj. €		30.9.	31.12.	
			2018	2017	
	Käteiset varat		12 767	12 937	
	Saamiset luottolaitoksilta		335	504	
	Johdannaissopimukset		3 286	3 412	
	Saamiset asiakkailta		86 020	82 193	
	Sijoitusomaisuus		22 777	23 324	

Sijoitussidonnaisten sopimusten katteena olevat varat	10 430	10 126
Aineettomat hyödykkeet	1 540	1 555
Aineelliset hyödykkeet	775	798
Muut varat	2 103	2 131
Verosaamiset	220	224
Varat yhteensä	140 253	137 205
Velat luottolaitoksille	4 239	5 157
Johdannais sopimukset	2 795	3 026
Velat asiakkaille	67 000	65 549
Vakuutusvelka	9 632	9 950
Velat sijoitussidonnaisista vakuutus- ja sijoitussopimuksista	10 466	10 158
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	29 378	26 841
Varaukset ja muut velat	2 867	3 150
Verovelat	906	890
Velat, joilla on huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	1 353	1 400
Velat yhteensä	128 636	126 122
Oma pääoma		
OP Ryhmän omistajien osuus		
Osuuspääoma		
Jäsenosuudet	196	191
Tuotto-osuudet	2 965	2 906
Käyvän arvon rahasto	81	176
Muut rahastot	2 179	2 173
Kertyneet voittovarot	6 050	5 536
Määräysvallattomien omistajien osuus	145	101
Oma pääoma yhteensä	11 617	11 084
Velat ja oma pääoma yhteensä	140 253	137 205
Luottolaitosvakavaraisuus		
Omat varat, milj. €	30.9.2018	31.12.2017
OP Ryhmän oma pääoma	11 617	11 121
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta	-120	92
Käyvän arvon rahasto, rahavirran suojaus	-6	-16
Ydinpääoma (CET1) ennen vähennyksiä	11 490	11 197
Aineettomat hyödykkeet	-740	-717
Eläkevastuun ylikate ja arvostusoikaisu	-70	-31
Takaisinmaksettavat osuuspääomat		-148
Ennakoitu voitonjako	-70	-90
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-298	-320
Ydinpääoma (CET1)	10 312	9 891
Pääomalainat, joihin sovelletaan siirtymäsäännöstä	80	81
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	80	81
Ensisijainen pääoma (T1)	10 393	9 973
Debentuurilainat	1 028	1 121

	Toissijainen pääoma (T2)	1 028	1 121
	Omat varat yhteensä	11 420	11 093
	Ydinpääomasta (CET1) on vähennetty varovaisen arvostamisen oikaisu 27 miljoonaa euroa (20).		
	Vertailuvuonna ydinpääomasta on vähennetty valvojan luvan mukaisesti asiakkaille tammikuussa 2018 palautetut irtisanotut osuuspääomat 148 miljoonaa euroa. Pääomalainoihin on sovellettu vanhoja pääomainstrumentteja koskevia siirtymäsäännöksiä. Vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa ei ole sovellettu IFRS9-siirtymäsäännöstä.		
	Kokonaisriski, milj. €	30.9.2018	31.12.2017
	Luotto- ja vastapuoliriski	41 017	39 383
	Standardimenetelmä (SA)	3 758	3 859
	Valtio- ja keskuspankkivastuut	19	18
	Luottolaitosvastuut	9	8
	Yritysvastuut	2 429	2 423
	Vähittäisvastuut	961	1 057
	Muut*	339	353
	Sisäisten luottoluokitusten menetelmä (IRB)	37 259	35 525
	Luottolaitosvastuut	990	1 054
	Yritysvastuut	23 106	21 438
	Vähittäisvastuut	5 173	4 959
	Oman pääoman ehtoiset sijoitukset**	6 843	7 002
	Muut	1 147	1 072
	Markkina- ja selvitysrisiki, standardimenetelmä	1 393	1 179
	Operatiivinen riski, standardimenetelmä	4 136	3 958
	Vastuun arvonoikaus (CVA)	227	205
	Kokonaisriski yhteensä	46 773	44 725
	EKP:n päätöksen mukaiset riskipainolattiat	4 915	4 492
	Kokonaisriski sisältäen riskipainolattiat	51 688	49 216
	* Muiden vastuiden riskipainosta 312 miljoonaa euroa (283) on laskennallisia verosaamisia, jotka käsitellään 250 prosentin riskipainolla ydinpääomista vähentämisen sijaan.		
	** Oman pääoman ehtoisten sijoitusten riskipaino sisältää 6,4 miljardia euroa OP Ryhmän sisäisistä vakuutusyhtiösijoituksista.		
	Suhdeluvut, %	30.9.2018	31.12.2017
	Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	20,0	20,1
	Tier 1 -vakavaraisuussuhde	20,1	20,3
	Vakavaraisuussuhde	22,1	22,5
	Suhdeluvut ilman siirtymäsäännöksiä, %	30.9.2018	31.12.2017
	Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	20,0	20,1
	Tier 1 -vakavaraisuussuhde	20,0	20,1
	Vakavaraisuussuhde	21,9	22,4

Suhdeluvut ilman riskipainolattioita, %	30.9.2018	31.12.2017
Ydinpääoman (CET1) vakavaraisuussuhde	22,0	22,1
Tier 1 -vakavaraisuussuhde	22,2	22,3
Vakavaraisuussuhde	24,4	24,8

Riskipainolattioiden vaikutus CET 1 -suhdelukuun oli -2,0 prosenttiyksikköä.

Pääomavaatimus, milj. €	30.9.2018	31.12.2017
Omat varat	11 420	11 093
Pääomavaatimus	7 377	7 027
Puskuri pääomavaatimukseen	4 043	4 067

Pääomavaatimus 14,3 prosenttia muodostuu minimivaatimuksesta 8 prosenttia, kiinteistä lisäpääomavaatimuksesta 2,5 prosenttia, O-SII-pääomavaatimuksesta 2,0 prosenttia, EKP:n asettamasta pääomavaatimuksesta (P2R) 1,75 prosenttia ja ulkomaisten vastuiden maakohtaisista muuttuvista lisäpääomavaatimuksista. EKP:n P2R-vaatimus on ollut voimassa 1.1.2017 lähtien.

Velkaantuneisuus, milj. €	30.9.2018	31.12.2017
Ensisijainen pääoma (T1)	10 393	9 973
Vastuut yhteensä	131 435	127 027
Vähimmäisomavaraisuusaste, %	7,9	7,9

Velkaantumistasetta kuvaava mittari eli vähimmäisomavaraisuusaste (Leverage Ratio) esitetään Komission delegoidun asetuksen mukaisesti. Säännösluonnosten mukainen minimitaso on kolme prosenttia.

Yhteenveto riskipainotetuista vastuueroista (EU-OV1), milj. €	Riskipainotetut erät		Vähimmäispääomavaatimukset
	30.9.2018	30.6.2018	30.9.2018
1 Luottoriski (lukuun ottamatta vastapuoliriskiä)	40 218	39 634	3 217
2 josta standardimenetelmä	4 532	4 752	363
3 josta sisäisten luottoluokitusten perusmenetelmä (FIRB)	23 670	23 132	1 894
4 josta sisäisten luottoluokitusten edistynyt menetelmä (AIRB)	5 173	4 887	414
5 josta oman pääoman ehtoiset sijoitukset yksinkertaisen riskipainotetun menetelmän nojalla	390	409	31
5a josta oman pääoman ehtoiset sijoitukset PD-LGD-menetelmä	6 453	6 455	516
6 Vastapuoliriski	674	729	54
7 josta arvostaminen markkinahintaan	447	533	36
12 josta vastuun arvonokaisu	227	197	18
13 Selvitysrisi	0	0	0
14 Arvopaperistamisvastuut muussa rahoitustoiminnassa (ylärajan jälkeen)	41	40	3
15 josta IRB-menetelmä	41	40	3
19 Markkinariski	1 393	1 298	111
20 josta standardimenetelmä	1 393	1 298	111
23 Operatiivinen riski	4 136	4 136	331
25 josta standardimenetelmä	4 136	4 136	331
27 Vähennysrajan alittavat määrät (joihin sovelletaan 250 prosentin riskipainoa)	312	358	25
29 Yhteensä	46 773	46 196	3 742
30 EKP:n päätöksen mukaiset riskipainolattiat	4 915	4 808	393
31 Yhteensä sisältäen riskipainolattiat	51 688	51 003	4 135

Neljännesvuoden aikana kokonaisriski kasvoi 1,3 prosenttia.

EKP:n päätöksen mukaiset riskipainolattiat kohdistuvat vähittäisvastuiden muihin kuin pk-yritysvastuisiin. Näissä keskimääräiselle riskipainolle asetetut lattiat ovat kiinteistövakuudellisille 15,4 prosenttia ja muille kuin kiinteistövakuudellisille 32,7 prosenttia. EKP:n riskipainolattia on voimassa päätöksen kumoamiseen asti.

IRB-riskipainotettujen erien siltalaskelma (EU-CR8), milj. €

			a	b
			Riskipainotettujen vastuuerien määrät	Pääomavaatimukset
		1 Riskipainotetut vastuuerät edellisen raportointikauden lopussa 30.6.2018	28 019	2 242
		2 Vastuiden määrä	497	40
		3 Vastuiden laatu	191	15
		4 Mallipäivitykset	136	11
		9 Riskipainotetut vastuuerät raportointikauden lopussa 30.9.2018	28 842	2 307
		<p>Siltalaskelmalla on esitetty neljännesvuoden aikana tapahtuneet muutokset vähittäisvastuissa, yritys vastuissa ja luottolaitos vastuissa. Vastuiden määrän kasvu ja luottokannan laadun heikkeneminen kasvattivat riskipainotettuja eriä. Sisäisten luottoluokitusten menetelmien käyttö laajennettiin koskemaan Ryhmään liittyneitä osuuspankkeja, vaikutus on esitetty kohdassa mallipäivitykset.</p> <p>OP Ryhmän taloudellisessa asemassa tai kaupankäyntipositiossa ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia 30.9.2018 jälkeen.</p>		
B.13.	Viimeaikaiset tapahtumat jotka voivat vaikuttaa maksukykyyn	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>Liikkeeseenlaskijan tiedossa ei ole sellaisia Liikkeeseenlaskijaan liittyviä viimeaikaisia tapahtumia, jotka olisivat ratkaisevia arvioitaessa Liikkeeseenlaskijan maksukykyä.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>Liikkeeseenlaskijan tiedossa ei ole sellaisia OP Ryhmään liittyviä viimeaikaisia tapahtumia, jotka olisivat ratkaisevia arvioitaessa OP Ryhmän maksukykyä.</p>		
B.14.	Konsernin sisäinen riippuvuus	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>OP Yritys pankki Oyj on OP Osuuskunnan tytäryhtiö ja kuuluu sekä toiminnallisesti että omistuksellisesti kiinteästi pankki-, vakuutus- ja muita finanssipalveluja tarjoavaan OP Ryhmään ja on tätä kautta riippuvainen ryhmästä. Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset (ml. OP Yritys pankki) ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista Yhteenliittymälain nojalla edellä kohdassa B.5 kuvastusti.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö ja jäsenluottolaitokset (ml. OP Yritys pankki) ovat toissijaisesti keskinäisessä vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista Yhteenliittymälain nojalla edellä kohdassa B.5 kuvastusti ja tätä kautta riippuvaisia toisistaan.</p>		
B.15.	Päätöimialat	<p>OP Ryhmän 10.6.2016 vahvistetun strategian ja ryhmätasoisien strategisten tavoitteiden mukaisesti OP Ryhmän tavoitteena on muuttua asteittain puhtaasta finanssitoimijasta digitaalisen ajan monialaiseksi palveluyritykseksi, jolla on vahva finanssiosaaminen. Strategiassa korostuu asiakaskokemuksen kehittäminen ja tehokkuuden parantaminen palveluita ja toimintoja digitalisoimalla sekä uusien asiakaskeskeisten liiketoimintamallien rakentaminen, jotka tarjoavat synergioita suhteessa nykyisiin finanssipalveluihin. Liiketoimintaa laajennetaan kasvattamalla muun muassa terveyst- ja hyvinvointiliiketoimintaa. Tulevina vuosina OP</p>		

		<p>aikoo rakentaa terveys- ja hyvinvointipalveluista neljännen liiketoiminta-alueensa pankki-, vakuutus- ja varainhoitoliiketoimintojen rinnalle.</p> <p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>OP Yrityspankki harjoittaa liikepankkina luottolaitostoiminnasta annetussa laissa (610/2014) tarkoitettua liiketoimintaa ja tarjoaa myös sijoitus- ja säilytyspalveluja. Muun liiketoimintansa lisäksi OP Yrityspankki toimii OP Ryhmän keskuspankkina ja vastaa ryhmän maksuvalmiudesta sekä kansainvälisestä liiketoiminnasta.</p> <p>OP Yrityspankilla on toimintaa Suomessa ja Baltian pankkitoiminta tarjoaa rahoitusyhtiötuotteita Virossa, Latviassa ja Liettuassa. OP Yrityspankki –konserniin kuuluvalla OP Vakuutuksella on Virossa vahinkovakuutustoimintaa harjoittava tytäryhtiö Seesam Insurance AS, jolla on sivuliikkeet Latviassa ja Liettuassa.</p> <p>OP Ryhmän terveys- ja hyvinvointipalveluliiketoiminta on keskitetty OP Vakuutus Oy:n omistamaan, vuoden 2013 alussa toimintansa aloittaneeseen Pohjola Terveys Oy:öön (entinen Omasairaala Oy). Valtakunnallista sairaalaverkostoa rakennetaan Pohjola-nimellä.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmään kuuluvat yritykset harjoittavat pankki- ja vakuutustoimintaa ja sitä tukevaa toimintaa.</p>												
B.16.	Omistus ja määräysvalta	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>OP Yrityspankki on OP Ryhmän keskusyhteisön OP Osuuskunnan täysin omistama ja merkittävin tytäryhtiö.</p> <p>OP Ryhmä:</p> <p>OP Ryhmän keskusyhteisö OP Osuuskunta on osuuskunta, jonka jäsenenä voivat olla osuuspankkilaisissa tarkoitettut luottolaitokset, joiden säännöt tai yhtiöjärjestyksen osuuskunta on hyväksynyt. OP Osuuskunnan omistavat osuuspankit.</p>												
B.17.	Luottokelpoisuusluokitukset	<p>Liikkeeseenlaskija:</p> <p>OP Yrityspankki Oyj:n luottoluokitukset ovat seuraavat (31.3.2018):</p> <table border="1" data-bbox="555 1525 1264 1742"> <thead> <tr> <th>Luokituslaitos</th> <th>Lyhytaikainen varainhankinta</th> <th>Pitkäaikainen varainhankinta</th> <th>Näkymät</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Standard & Poor's</td> <td>A-1+</td> <td>AA-</td> <td>Vakaat</td> </tr> <tr> <td>Moody's</td> <td>P-1</td> <td>Aa3</td> <td>Vakaat</td> </tr> </tbody> </table> <p>OP Yrityspankin luottokelpoisuutta arvioidessaan luottoluokituslaitokset ottavat huomioon koko OP Ryhmän taloudellisen tilanteen, sillä ryhmää valvotaan yhtenä kokonaisuutena ja keskusyhteisö OP Osuuskunta sekä jäsenluottolaitokset (mukaan lukien OP Yrityspankki) ovat vastuussa toistensa veloista ja sitoumuksista.</p>	Luokituslaitos	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät	Standard & Poor's	A-1+	AA-	Vakaat	Moody's	P-1	Aa3	Vakaat
Luokituslaitos	Lyhytaikainen varainhankinta	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät											
Standard & Poor's	A-1+	AA-	Vakaat											
Moody's	P-1	Aa3	Vakaat											

B.18	Kuvaus yhteisvastuun luonteesta ja soveltamisalasta	OP Ryhmään kuuluvat jäsenluottolaitokset ja keskusyhteisö ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista. Velkoja, joka ei ole saanut jäsenluottolaitokselta suoritusta erääntyneestä saatavastaan, voi vaatia suoritusta keskusyhteisöltä, kun päävelka on erääntynyt.
B.19	OP Ryhmästä annettavat tiedot	OP Ryhmän tiedot sisältyvät kuhunkin B-jakson osatekijään ja tämän lisäksi ryhmään liittyvät riskitekijät on kuvattu kohdassa D.2.

Jakso C – Arvopaperit		
C.1.	Tarjottavien ja/tai kaupankäynnin kohteeksi otettavien arvopapereiden tyypit ja lajit	Arvopaperityyppi: Joukkovelkakirja Laji: Arvo-osuusmuotoinen Lainan tunnisteena oleva ISIN-koodi: FI4000353925
C.2.	Valuutta	Lainan valuutta on euro.
C.5.	Rajoitukset luovutettavuudessa	Ei sovellu. Velkakirjat ovat vapaasti luovutettavissa.
C.8.	Oikeudet, etuoikeusjärjestys ja rajoitukset	Laina lasketaan liikkeeseen rajatulle sijoittajajoukolle tarkoitettuna private placement –tyyppisenä joukkovelkakirjalainana, jolla on sama etuoikeus kuin Liikkeeseenlaskijan muilla vakuudettomilla sitoumuksilla. Lainalle ei ole asetettu erillistä vakuutta.
C.9	Korko, tuotto, hyvitys, takaisinmaksu ja muita tietoja	Luottoriskisidonnainen rakenne: Lainan Nimellisarvoon kohdistuu pääomatappion riski. Mikäli Lainalle lasketavan tuoton Kohde-etuutena oleva Viiteyhtiö kohtaa Luottovastuutapahtuman Luottovastuutapahtumakaudella, Lainan koronlaskennan perusteena oleva Laskennallinen pääoma alenee. Lainan Takaisinmaksettavan määrän suuruuteen kohdistuu pääomatappion riski. Mikäli Lainan Takaisinmaksettavan määrän laskennassa käytettynä Kohde-etuutena oleva Viiteyhtiö kohtaa Luottovastuutapahtuman, sijoittajalle Takaisinmaksettava määrä alenee. Lainan tuoton ja Takaisinmaksettavan määrän kohde-etuutena on useampi Viiteyhtiö. Korkotuotto perustuu kiinteään korkoon. Lainan kiinteä korko on 4,52 % p.a. Korkotuoton maksu tapahtuu useassa erässä Laina-aikana Koronmaksupäivinä. Maksettava Korkotuotto riippuu Koronlaskuperusteesta. Laina-aika ja Lainan kuolettamista koskevat järjestelyt: Laina-aika on 9.11.2018 – 12.1.2024. Lainan pääoma ja tuotto maksetaan Takaisinmaksupäivänä ja Koronmaksupäivinä voimassa olevien lakien ja EFi:n sääntöjen ja päätösten mukaisesti sille, jolle arvo-osuustilin tietojen mukaan on Lainan eräpäivänä tai muuna maksupäivänä oikeus vastaanottaa suoritus.

		Velkapapereiden haltijoiden edustajan nimi: Ei sovellu. Velkapapereiden haltijalle ei nimetä edustajaa.
C.10.	Tuoton johdannaisosio	<p>Mikäli sijoittaja myy Lainan ennen eräpäivää, hänellä saattaa olla esimerkiksi markkinakehitykseen liittyvä riski, minkä johdosta voi syntyä luovutustappiota.</p> <p>Jos Suojausinstrumentti joudutaan purkamaan Suojausinstrumenttiin kohdistuneen Lainmuutoksen, Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuvan kulujen kasvun tai Suojausinstrumentissa tapahtuneen häiriön perusteella, Liikkeeseenlaskija maksaa velkakirjojen haltijoille Lainan Suojausinstrumentin päättymishetkellä olevan markkina-arvon, joka voi olla yli tai alle Lainan nimellisarvon.</p> <p>Luottoriskisidonnainen rakenne:</p> <p>Lainan tuoton maksu ja pääoman takaisinmaksu on sidottu Viiteyhtiön luottoriikkiin. Luottoriski toteutuu, mikäli yhdenkin viiteyhtiön osalta tapahtuu Luottovastuutapahtuma.</p> <p>Tällöin sijoittaja saattaa menettää koko sijoitetun pääoman tai osan siitä ja korkoa saatetaan maksaa alennetulle nimellisarvolle.</p> <p>Viiteyhtiöön kohdistuva Luottovastuutapahtuma voi alentaa Lainan Laskennallista Pääomaa ja täten vaikuttaa sijoittajalle maksettavan tuoton määrän suuruuteen.</p> <p>Laskennallinen Pääoma määritellään erikseen kaikille Korkojaksolle Viiteyhtiökohtaisesti:</p> $\text{Laskennallinen Pääoma}_{t,i} = \text{Paino}_i \times \text{Nimellisarvo} \times \text{Häiriötön Osuus}_{t,i}$ <p>Korkojaksottainen (t) Viiteyhtiökohtainen (i) Häiriötön Osuus}_{t,i} määritellään seuraavalla kaavalla:</p> <p>Kaava 2 Häiriötön Osuus}_{t,i} =</p> $\begin{cases} 1, & \text{jos ei Luottovastuutapahtumaa Korkojaksolla}_t \text{ tai aiemmin} \\ 0, & \text{jos on Luottovastuutapahtuma Korkojaksolla}_t \text{ tai aiemmin} \end{cases}$ <p>Sovellettaessa Kaavaa 2 Viiteyhtiön kohdatessa Luottovastuutapahtuman jollakin Korkojaksolla päätty koron kertyminen siten, että kyseisen Viiteyhtiön osuudelle pääomasta ei makseta korkoa lainkaan kyseiseltä Korkojaksolta riippumatta siitä, missä vaiheessa Korkojaksoa Luottovastuutapahtuma tapahtuu, eikä myöskään enää kyseisestä Korkojaksosta eteenpäin. Sijoittajalle maksettava tuotto on sitä pienempi mitä aiemmassa vaiheessa Laina-aikaa ja mitä useampaa Viiteyhtiötä kohtaa Luottovastuutapahtuma.</p>
C.11.	Listaus ja kaupankäynti	Lainaa ei listata.
C.15.	Kohde-etuuksien arvon vaikutus sijoituksen arvoon	<p>Lainan arvo määritellään Kohde-etuutena olevan Viiteyhtiön Luottovastuutapahtuman tapahtumisen ja valitun tuottorakenteen perusteella.</p> <p>Tuottorakenne löytyy kohdasta C.10.</p>
C.16.	Johdannaisarvopapereiden päättymispäivä tai eräpäivä	<p>Jos Lainaan ei kohdistu ennenaikaista takaisinmaksua, päättymispäivä tai eräpäivä on sama kuin Lainan Takaisinmaksupäivä.</p> <p>Lainan Takaisinmaksupäivä on 12.1.2024 tai Lopullinen Takaisinmaksupäivä.</p>

C.17.	Arvopapereiden selvitys	Arvopapereiden selvitys tapahtuu Euroclear Finland Oy:ssä.
C.18.	Kuvaus siitä, miten johdannaisarvopaperista saadaan tuottoa	Tuoton määrä riippuu Viiteyhtiön mahdollisen Luottovastuutapahtuman tapahtumisesta ja Lainaan sovellettavasta tuottorakenteesta. Tuottorakenne löytyy kohdista C.9 ja C.10.
C.19.	Kohde-etuuden toteutushinta tai lopullinen arvostushinta	Ei sovelleta. Kohde-etuutena oleville Viiteyhtiöille ei voi laskea toteutushintaa tai lopullista arvostushintaa.
C.20.	Kuvaus kohde-etuuden tyypistä ja siitä, mistä kohde-etuutta koskevia tietoja voi saada.	Lainan Kohde-etuuden tyyppi: Viiteyhtiön luottoriski

Jakso D – Riskit		
D.2.	Keskeiset tiedot tärkeimmistä liikkeeselaskijalle ominaisista riskeistä	<p><i>OP Yrityspankkiin liikkeeseenlaskijana, sen liiketoimintaan ja toimintaympäristöön sekä tämän Ohjelmaesitteen alla tarjottaviin Lainoihin liittyy riskejä, joista osa saattaa olla huomattavia. Alla oleva riskien tiivistelmä perustuu tämän Ohjelmaesitteen päivämääränä saatavilla olleisiin tietoihin ja saatavilla olleiden tietojen perusteella tehtyihin arvioihin, eikä riskien kuvaus siten ole välttämättä tyhjentävä. Mikäli jokin tai useammat alla kuvatut riskit toteutuvat, niillä voi olla merkittävä negatiivinen vaikutus markkinoihin, joilla OP Yrityspankki -konserni ja OP Ryhmä toimii ja täten myös OP Yrityspankki -konsernin ja OP Ryhmän liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.</i></p> <p>OP YRITYSPANKKI -KONSERNIN TOIMINTAAN LIITTYVIÄ RISKITEKIJÖITÄ</p> <p>Liiketoimintaan liittyvät keskeiset riskit: Toiminnan merkittävimmät riskit ovat luottoriski, markkinariskit ja likviditeettiriskit, vakuutusriskit ja sijoitusten markkinariskit sekä kaikkeen liiketoimintaan liittyvät strategiset ja operatiiviset riskit.</p> <p>Liiketoiminnan edellytykset ja yleinen taloudellinen tilanne: OP Yrityspankki -konsernin toiminnan tuloksiin voivat vaikuttaa useat tekijät, joista tärkeimpiä ovat yleinen taloudellinen tilanne Suomessa ja ulkomailla, korkojen ja osakekursien epävakaus ja muutokset valuuttakursseissa.</p> <p>Luottoriski: Luottoriski on OP Yrityspankin merkittävin riski. Luottoriskiä hallitaan noudattamalla ohjeistuksen mukaista luottoprosessia, joka sisältää luotonannon kaikki vaiheet huolellisesta ja harkitusta luottopäätöksenteosta alkaen.</p> <p>Asiakaskohtainen luottoriski pyritään hinnoittelemaan luottomarginaaleihin, ja riskiä pienennetään vakuuksien ja kovenanttien avulla. Luottoriskin arviointiin ja hinnoitteluun sekä vakuuksien realisointiarvoon ja realisointiaikaan liittyy kuitenkin epävarmuutta, minkä vuoksi luottosalusta mahdollisesti realisoituvat arvonalentumiset (IFRS9-laskennan mukaiset odotetut luottotappiot ja lopulliset luotto-</p>

	<p>tappiot) voisivat heikentää OP Yrityspankki -konsernin liiketoiminnan kannattavuutta ja taloudellista asemaa. Lisäksi voi olla epävarmaa, heijastavatko odotetut luottotappiot tosiasiallisten luottotappioiden määrää niiden toteutuessa. Mikäli tehdyt arviot osoittautuisivat epätarkoiksi tai riittämättömiksi, sillä voisi olla epäedullinen vaikutus OP Yrityspankki -konsernin liiketoimintaan, toiminnan tuloksiin ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Maksuvalmius ja varainhankinta: OP Yrityspankki -konserni ei välttämättä kykene täyttämään maksuvelvoitteitaan niiden erääntyessä tai rahoittamaan uudestaan erääntyviä velkoja ja täyttämään sitoumuksiaan luotonantajana, jos se ei esimerkiksi kykene hankkimaan rahoitusta velkamarkkinoilla.</p> <p>Markkinariskit ja pääomamarkkinoiden hintakehitys: OP Yrityspankki -konsernin olennaisimmat markkinariskit ovat korko-, valuutta-, luottospread-, hyödyke-, osake- ja volatilitteettiriskit. Muutokset pääomamarkkinoilla vaikuttavat lähinnä vahinkovakuutustoiminnan sijoitusomaisuuden tuottoihin, kaupankäynnin nettotuottoihin ja maksuvalmiusreservien tuottoihin.</p> <p>Systemiriski: Kotimaan ja kansainvälisen rahoitusjärjestelmän ja pääomamarkkinoiden keskinäisten riippuvuuksien johdosta, ulkomaisten tai kotimaisten pankkien tai muiden rahoituslaitosten taloudelliset ongelmat, saattavat aiheuttaa ongelmia myös muille finanssialalla toimiville yrityksille.</p> <p>Kilpailu: Pankki-, vahinkovakuutus- ja varallisuudenhoitotoimialat ovat erittäin kilpailtuja niillä markkinoilla, joilla OP Yrityspankki -konserni toimii.</p> <p>OP Yrityspankin strategiaan liittyviä riskitekijöitä: OP Ryhmällä on ryhmätasoinen kesäkuussa 2016 vahvistettu strategia, jonka tavoitteena on muuttua asteittain puhtaasta finanssitoimijasta digitaalisen ajan monialaiseksi palveluyritykseksi, jolla on vahva finanssiosaaminen. Jos OP Yrityspankki ei onnistu toteuttamaan OP Ryhmän strategiaa osaltaan menestyksekkäästi, sillä voisi olla olennaisen haitallinen vaikutus OP Yrityspankin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Mahdollisiin yritysjärjestelyihin ja yhteistyösopimuksiin liittyviä riskejä: OP Yrityspankki -konsernissa suunnitellaan edelleen rakennejärjestelyä, jossa myös vahinkovakuutussegmentti siirrettäisiin OP Yrityspankki -konsernista OP Osuuskunnan suoraan omistukseen. Lisäksi arvioidaan mahdollisuutta eriyttää keskuspankkitoiminnot OP Osuuskunnan täysin omistamalle tytäryhtiölle. Näiden järjestelyjen toteutustavasta tai aikataulusta ei ole tehty päätöksiä. Mikäli nämä rakennejärjestelyt toteutettaisiin, niillä voisi olla vaikutusta OP Yrityspankin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>OP Yrityspankki -konserni saattaa jatkossa harkita strategisia yritysjärjestelyitä ja yhteistyösopimuksia. Ei voi olla varmuutta siitä, että OP Yrityspankki -konserni onnistuisi tällaisia hankkeita koskevien suunnitelmien toteuttamisessa tai että hankinnat ja niiden toteutus onnistuisivat odotusten mukaisesti. OP Yrityspankki ei voi taata, että odotetut integraatio- ja synergiatavoitteet toteutuisivat. Mikäli OP Yrityspankki ei onnistuisi toteuttamaan mahdollisia yritysjärjestelyitään menestyksekkäästi, sillä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus OP Yrityspankin liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Vakavaraisuus: OP Yrityspankki -konsernin täytyy kulloinkin sovellettavien säännösten mukaisesti täyttää sen toimintaa koskevat vakavaraisuusvaatimukset,</p>
--	---

mikä on myös sen toimiluvan edellytys. OP Yrityspankki -konsernin pääomarakenteen ja vakavaraisuussuhteen muutokset voivat vaikuttaa OP Yrityspankin luottokelpoisuusluokituksiin sekä varainhankintaan ja sen kustannuksiin.

Jäsenluottolaitosten keskinäiseen vastuuseen liittyviä riskitekijöitä: Yhteenliittymälain mukaisesti jäsenluottolaitokset, mukaan lukien OP Yrityspankki ja OP Osuuskunta, ovat keskinäisessä vastuussa toistensa veloista sitä kautta, että ne ovat velvollisia osallistumaan toisen jäsenluottolaitoksen selvitystilän ehkäisemiseksi tarvittaviin tukitoimiin sekä keskusyhteisön toisen jäsenluottolaitoksen puolesta suorittaman velan maksuun. Jäsenluottolaitoksilla on lisäksi keskusyhteisön maksukyvyttömyystilanteessa osuuskuntalain ja keskusyhteisön sääntöjen mukainen rajaton lisämaksuvelvollisuus keskusyhteisön veloista. Tällä voisi olla olennainen haitallinen vaikutus OP Yrityspankki -konsernin liiketoimintaan, toiminnan tuloksiin ja taloudelliseen asemaan.

Operatiiviseen toimintaan liittyviä riskejä: Merkittävimmät tunnistetut operatiiviset riskit liittyvät järjestelmiin, liiketoiminnan prosesseihin, dokumentaation oikeellisuuteen sekä toiminnan resursointiin.

Vahinkovakuutustoimintaan liittyviä riskejä: Merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät riskin valintaan ja hinnoitteluun, jälleenvakuutussuojan hankkimiseen ja vakuutusvelan riittävyteen. Vakuutusriskien lisäksi merkittävä vakuutustoiminnan riski muodostuu vakuutusvelkaa ja omaa pääomaa kattavan omaisuuden sijoitusriskistä. Sijoitustoiminnan merkittävimmät riskit ovat markkina- luotto- ja likviditeettirisikit, jotka voivat toteutua sijoitusomaisuuden odotettua alhaisempana tuottona tai sijoitusten arvojen alentumisena.

Ihmisen toiminnasta johtuvat katastrofit ja luonnonkatastrofit: Ihmisen toiminnasta johtuvien katastrofien tai luonnonkatastrofien perusteella tehdyt korvausvaatimukset voivat aiheuttaa huomattavaa kausikohtaista vaihtelua Vahinkovakuutuksen taloudellisessa tuloksessa. Vakuutettujen kohteiden arvonnousu, maantieteellinen keskittyminen ja inflaatiovaikutukset voivat lisätä katastrofien johdosta tehtyjen korvausvaatimusten suuruutta.

Lainsäädäntöön ja määräyksiin liittyviä riskejä

Sääntelyyn liittyviä riskejä: OP Yrityspankki -konserni toimii kattavasti säänneltyllä toimialalla. OP Yrityspankki -konsernin on täytettävä muun muassa vähimmäispääomaa ja vakavaraisuutta, taloudellisten tietojen ja aseman raportointia ja vastuuta sekä voitonjakoa koskevan sääntelyn sekä osuuspankkilain ja yhteenliittymälain säännösten vaatimukset. Tietyt OP Yrityspankki -konsernissa tehtävät päätökset edellyttävät myös viranomaisten tai yhteenliittymän keskusyhteisön etukäteen antamaa hyväksyntää tai viranomaisille tehtyä ilmoitusta.

Oikeudellisia ja oikeudenkäyntiriskejä: OP Yrityspankin asiakkaiden tai vastapuolten kanteet OP Yrityspankkia vastaan voivat johtaa oikeusprosesseihin. Jos OP Yrityspankin todetaan rikkoneen velvollisuuksiaan, se voi olla velvollinen maksamaan vahingonkorvausta. Tällaisella mahdollisella oikeudenkäynnillä voisi myös olla haitallinen vaikutus OP Yrityspankin maineeseen sen asiakkaiden ja vastapuolten näkökulmasta.

Veroriskejä: Verokantojen tai verolainsäädännön muutoksiin tai virheellisiin tulkintoihin liittyy veroriski. Veroriskin toteutuminen saattaisi johtaa maksunkorjauksiin tai veroviranomaisten määräämiin sanktioihin, jotka puolestaan voivat johtaa taloudellisiin menetyksiin.

Riippuvuus ammattitaitoisesta johdosta ja henkilökunnasta: Tietyillä työntekijöillä on erityisen tärkeää osaamista ja asiakassuhteita, jonka vuoksi he ovat siten avainasemassa OP Yrityspankin kilpailukyvyyn säilyttämisen ja kehittämisen kannalta.

OP RYHMÄN TOIMINTAAN LIITTYVIÄ RISKITEKIJÖITÄ

Liiketoimintaan liittyvät keskeiset riskit: Liiketoiminnan merkittävimmät riskit ovat strateginen riski, luottoriski ja likviditeettiriski sekä markkinariskit, joista jälkimmäisistä merkittävimpiä ovat korkoriski ja sijoitustoiminnan riskit. Myös vakuutusriskit, operatiiviset ja compliance -riskit sekä keskittymäriskit ovat merkittäviä finanssiryhmän liiketoiminnassa.

Liiketoiminnan edellytykset ja yleinen taloudellinen tilanne: Yleisen taloudellisen tilanteen heikkeneminen Suomessa tai kansainvälisesti voisi vaikuttaa epäedullisesti OP Ryhmän liiketoiminnan kannattavuuteen ja taloudelliseen asemaan.

Pankkitoiminnan luottoriski: Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että vastapuoli ei täytä luottosuhteesta syntyviä velvoitteita. Luottoriskiä hallitaan noudattamalla ohjeistuksen mukaista luottoprosessia, joka sisältää luotonannon kaikki vaiheet huolellisesta ja harkitusta luottopäätöksenteosta alkaen.

Raha-, valuutta- ja pääomamarkkinoiden hinta- ja kurssikehitys: OP Ryhmän pankkitoiminnan markkinariskeistä merkittävät ovat korkotason muutoksen vaikutus korkokatteeseen ja luottospredin muutoksen vaikutus likviditeettireservin arvoon. Vakuutustoiminnan markkinariskien arvioinnissa keskeisimpiä ovat sijoituksiin liittyvät markkinariskit sekä vakuutusvelkaan liittyvät markkinariskit, joista tärkein on korkoriski. Taloudellisten tai markkinaolosuhteiden muutoksia ja niiden kokonaisvaikutuksia OP Ryhmän liiketoimintaan ja sen tuloksiin on vaikea ennustaa.

Maksuvalmius ja varainhankinta: OP Ryhmän sisäisen työnjaon mukaan OP Yrityspankki Oyj turvaa OP Ryhmän keskuspankkina OP Ryhmän ja ryhmään kuuluvien yhteisöjen maksuvalmiuden sekä hoitaa tukkuvarainhankinnan. Maksuvalmiusriski on riski siitä, että ryhmä tai siihen kuuluva yhteisö ei suoriudu odotetuista ja odottamattomista, olemassa olevista ja tulevista kassavirroista tai vakuustarpeista ilman vaikutuksia liiketoiminnan jatkuvuuteen, kannattavuuteen tai vakavaraisuuteen.

Systemiriski: Yksittäisen rahoituslaitoksen ongelmat voivat muodostua useamman pankin tai koko rahoitusjärjestelmän ongelmiksi, johtuen muun muassa rahoituslaitosten keskinäisistä vastuista ja riskeistä, kaupankäynnistä sekä kauppojen selvityksestä.

Operatiiviseen toimintaan liittyviä riskitekijöitä: OP Ryhmän liiketoiminnot edellyttävät kykyä käsitellä suuria määriä transaktioita tehokkaasti ja huolellisesti. Operatiivisella riskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että riittämättömistä tai epäonnistuneista prosesseista, puutteellisista tai virheellisistä menettelytavoista, järjestelmistä tai ulkoisista tekijöistä aiheutuu taloudellista tappiota tai muita haitallisia seuraamuksia.

Kilpailu: Rahoitus-, vakuutus- ja varallisuudenhoitotoimialalla kilpailu on erittäin voimakasta kaikilla OP Ryhmän liiketoiminta-alueilla, mikä saattaa vaikuttaa haitallisesti liiketoimintaan, toiminnan tuloksiin ja taloudelliseen asemaan.

Vakavaraisuus: OP Ryhmän ja sen yksittäisen yhteisön tulee kulloinkin soveltuvien säännösten mukaisesti täyttää sen toimintaa koskevat vakavaraisuusvaati-

		<p>mukset sekä riskien ja vakavaraisuuden hallintaa koskevat vaatimukset. OP Ryhmän pääomarakenne ja vakavaraisuussuhde voivat vaikuttaa OP Yrityspankin ja OP Ryhmän luottoluokitukseen sekä varainhankinnan saatavuuteen ja kustannuksiin.</p> <p>Vahinkovakuutustoimintaan liittyviä vakuutusriskejä: OP Ryhmässä vahinkovakuutusliiketoiminta on keskitetty OP Yrityspankki -konserniin. Merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät riskin valintaan ja hinnoitteluun, jälleenvakuutusuojan hankkimiseen ja vakuutusvelan riittävyden arviointiin.</p> <p>Henki- ja eläkevakuutustoimintaan liittyviä vakuutusriskejä: Henkivakuutustoiminnan merkittävimmät vakuutusriskit liittyvät kuolevuuteen, jäljellä olevan eliniän odotteeseen (ts. pitkäikäisyyteen), työkyvyttömyyteen, asiakaskäyttäytymiseen ja liikekuluihin. Nämä tekijät ovat vakuutusriskin määräytymisessä keskeisiä, koska vakuutusmaksut ja vakuutusvelan määrä perustuvat näistä tehtyihin oletuksiin.</p> <p>Vakuutus- ja eläkeyhteisöjen sijoitustoiminnan riskit: Vakuutusriskien lisäksi merkittävä vakuutustoiminnan riski muodostuu vakuutusvelkaa kattavan omaisuuden sijoitusriskistä. Sijoitustoiminnan riskit voivat olla vastapuoli- tai markkinariskejä tai operatiivisia riskejä. Korkotason nousu alentaa kiinteäkorkoisten arvopapereiden markkina-arvoja. Jos korkotaso laskee, kiinteäkorkoisista arvopapereista tulevaisuudessa saatavat uudelleensijoitustuotot laskevat. Osakekurssien ja kiinteistöjen hintojen lasku ja muutokset valuuttakursseissa voivat laskea vakuutus- ja eläkeyhteisöjen sijoitusten arvoa ja niiden tuottoa.</p> <p>Strategiaan ja liiketoiminnan uudistamiseen liittyviä riskejä: Ei voi olla varmuutta siitä, että OP Ryhmä onnistuisi toteuttamaan strategiaansa ja liiketoimintansa uudistamista menestyksekkäästi. Jos OP Ryhmä ei onnistuisi toteuttamaan strategiaansa ja liiketoiminnan uudistamista menestyksekkäästi, sillä voisi olla olennaisen haitallinen vaikutus ryhmän liiketoimintaan, liiketoiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.</p> <p>Lainsäädäntöön ja määräyksiin liittyviä riskejä</p> <p>Säätelyyn liittyviä riskejä ja oikeudellisia riskejä: OP Ryhmä toimii voimakkaasti säännellyillä toimialoilla ja sen toimintaa koskee laaja valvonta- ja säätelyjärjestelmä (mukaan lukien erityisesti säätely Suomessa ja Euroopan unionissa).</p> <p>Veroriskejä: Veroriski liittyy verokantojen tai verolainsäädännön muutoksiin tai virheellisiin tulkintoihin, ja riskin toteutuminen saattaisi johtaa maksunkorotuksiin tai taloudellisiin menetyksiin.</p> <p>Riippuvuus ammattitaitoisesta johdosta ja henkilökunnasta: Jotta OP Ryhmä säilyisi kilpailukykyisenä ja kykenisi toteuttamaan strategiaansa, siihen kuuluvien yksittäisten yhteisöjen on palkattava ja pidettävä palveluksessaan pätevää ja ammattitaitoista henkilöstöä kaikilla liiketoiminta-alueilla.</p>
D.3.	Keskeiset tiedot tärkeimmistä arvopapereille ominaisista riskeistä	<p>Lainoihin liittyvät yleiset riskit</p> <p>Liikkeeseenlaskijariski: OP Yrityspankki ei aseta Ohjelmaesitteen puitteissa liikkeeseen laskettaville joukkovelkakirjalainoille vakuutta. Mikäli OP Yrityspankki julistettaisiin laina-aikana maksukyvyttömäksi, sijoittajien Laina perustuvilla saatavilla ei ole etuoikeutta, vaan niillä on sama etuoikeus kuin OP Yrityspankin muilla vakuudettomilla sitoumuksilla ja siten voi olla olemassa riski siitä, että sijoittaja menettää sijoittamansa pääoman osittain tai kokonaan.</p>

		<p>Markkinariski: Markkinariskillä tarkoitetaan Lainan markkina-arvoon ja/tai lopulliseen tuoton määräytymiseen vaikuttaviin tekijöihin liittyvää riskiä. Sijoittajan tulee arvioida tuoton saamiseen liittyvää markkinariskiä suhteessa omiin tavoitteisiinsa sijoituksen tuotosta ja riskin sietämisestä tai esimerkiksi verrata Lainan arvioitua tuottoa vaihtoehtoisesta sijoituksesta saatavaan tuottoon.</p> <p>Tuottoriski: Arvopaperimarkkinoilla sijoittamiseen liittyy aina riskejä, eikä arvopaperien historiallinen kehitys ole koskaan tae tulevasta tuotosta. Sijoittaja vastaa itse omien sijoituspäätöstensä taloudellisista seuraamuksista.</p> <p>Tuotteen rakenteeseen liittyvät riskit: Lainaehtojen (laskentasääntöjen) monimutkaisuus voi johtaa siihen, että sijoittajan on hankalaa tai jopa mahdotonta verrata eri Lainoja keskenään tai verrata niitä muihin vaihtoehtoisin sijoituskohteisiin.</p> <p>Riski Lainan nimellisarvon menettämisestä: On mahdollista, että Viiteyhtiön kohdistunut Luottovastuutapahtuma voi johtaa siihen, että sijoittaja menettää Lainan nimellisarvon kokonaan tai osan siitä.</p> <p>Korkoriski: Yleinen korkotason nousu laskee Lainan jälkimarkkina-arvoa. Lisäksi jäljellä olevan laina-ajan pituudella on vaikutusta siihen, kuinka suuri vaikutus korkotason muutoksilla on Lainan jälkimarkkina-arvoon.</p> <p>Jälkimarkkinariski: On mahdollista, ettei Lainalle muodostu laina-aikana jatkuvaa päivittäistä jälkimarkkinaa ja mikäli sijoittaja haluaa myydä sijoituksensa ennen Lainan eräpäivää, voi velkakirjan senhetkinen markkinahinta olla sijoitettua pääomaa matalampi tai korkeampi, mikä vaikuttaa Lainasta saatavaan lopulliseen tuottoon.</p> <p>Ennenaikainen takaisinmaksu:</p> <p>Liikkeeseenlaskijalla on Lainakohtaisissa ehdoissa mainituin tavoin oikeus vaatia Lainan ennenaikaista takaisinmaksua ilman erityistä syytä tai tapahtumaa.</p> <p>Koska Lainan Takaisinmaksettavaksi määräksi on Lainakohtaisissa ehdoissa ilmoitettu Nimellisarvo kerrottuna Yleisten lainaehtojen Liitteen 2 mukaisella Palautuskertoimella, Liikkeeseenlaskija maksaa takaisin Laskenta-asiamiehen hyvän markkinatavan mukaisesti määrittelemän Lainan päättymishetkellä olevan markkina-arvon, joka voi olla yli tai alle Lainan nimellisarvon. Laskenta-asiamies määrittää hyvän markkinatavan mukaisesti, mikä osuus kyseisestä markkina-arvosta on Lainakohtaisten ehtojen mukaista korkoa/Hyvitystä. Lisäksi sijoittaja menettää mahdollisesti maksamansa ylikurssin. Takaisinmaksettavalle pääomalle eri kerry korkoa/Hyvitystä takaisinmaksupäivän jälkeiseltä ajalta.</p> <p>Jos Laina maksetaan ennenaikaisesti takaisin ennen sovittua takaisinmaksupäivää Suojausinstrumenttiin kohdistuneen lainmuutoksen, Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuvan kulujen kasvun tai Suojausinstrumentissa tapahtuneen häiriön vuoksi, Liikkeeseenlaskija maksaa sijoittajille Liikkeeseenlaskijan hyvän markkinatavan mukaisesti määrittelemän Lainalla Suojausinstrumentin muutoshetkellä olevan markkina-arvon, joka voi olla yli tai alle Lainan nimellisarvon. Sijoittajan on huomioitava, että Liikkeeseenlaskija ei tarjoa sijoittajalle välinettä tai informaatiopaikkaa, jonka avulla sijoittaja pystyisi seuraamaan Suojausinstrumentin ylläpidosta mahdollisesti johtuvien kulujen kasvun muutosta. Täten sijoittaja ei välttämättä pysty ennalta arvioimaan Lainan ennenaikaisen takaisinmaksun tapahtumista Suojausinstrumentin ylläpidosta johtuvan kulujen kasvun johdosta.</p>
--	--	--

	<p>Mahdollinen eturistiriitatilanne Laskenta-asiamiehen suorittamissa toimenpiteissä: OP Yrityspankilla Laskenta-asiamiehen roolissa on oikeus tehdä harkintansa mukaisia toimenpiteitä, jotka voivat liittyä esim. Kohde-etuuden arvonmääritykseen, Kohde-etuuden korvaamiseen ja tuoton laskennan korjaamiseen. Laskenta-asiamiehen tekemät ja Ohjelmaesitteen mahdollistamat toimenpiteet perustuvat yleiseen markkinakäytäntöön. On mahdollista, että sijoittajan on vaikea hahmottaa Laskenta-asiamiehen harkintansa mukaan tekemien toimenpiteiden taloudellisia vaikutuksia.</p> <p>On myös huomioitava, että Liikkeeseenlaskijan ja Laskenta-asiamiehen ollessa sama taho on mahdollista, että Laskenta-asiamiehen tekemillä toimenpiteillä on vaikutusta Liikkeeseenlaskijan asemaan, mikä saattaa joissakin tilanteissa aiheuttaa eturistiriitatilanteen. Näin voi olla esimerkiksi tilanteessa, jossa Laskenta-asiamiehen harkintavalta vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan maksuvelvoitteiden määrään.</p> <p>Liikkeeseenlaskun peruuttaminen: Liikkeeseenlaskijalla voi Lainakohtaisten ehtojen mukaan olla oikeus peruuttaa liikkeeseenlasku markkinatilanteen muuttuessa, merkintäviikkauuden jäädessä alhaiseksi tai jos tapahtuu jotain sellaista, joka Liikkeeseenlaskijan harkinnan mukaan voi vaarantaa järjestelyn onnistumisen.</p> <p>Suojausriski: Liikkeeseenlaskija tai suojausvastapuoli voi liikkeeseenlaskupäivänä tai sitä ennen suojautua markkinariskiltä. Markkinariskiltä suojautuminen voi vaikuttaa kohde-etuuden hintaan ja asiakkaan saamaan tuottoon.</p> <p>Likviditeettiriski: Jos kyseessä on hyvin monimutkainen tuote tai markkinaolosuhteet ovat poikkeukselliset, Lainaa voi olla vaikeaa tai mahdotonta myydä.</p> <p>Liikkeeseenlaskijan kriisintarkaisumenettely: Lainoihin liittyy riski siitä, että Liikkeeseenlaskijan vakavien taloudellisten vaikeuksien johdosta mahdollisesti aloitettavassa kriisintarkaisumenettelyssä Lainat saattavat joutua alaskirjauksen tai osakkeiksi muunnon kohteeksi, ja yhteenliittymään kuuluvien jäsenluottolaitosten keskinäinen vastuu ja mahdollisuus tukitoimiin ei mahdollisesti koske velkasitoumuksia, jotka muunnettaisiin osakkeiksi kriisintarkaisumenettelyssä. On myös mahdollista, että Lainojen takaisinmaksuaikaa pidennetään tai Lainan koron tai hyvityksen määrää muutetaan tai maksua siirretään. Kriisintarkaisumenettelyssä mahdollinen Liikkeeseenlaskijan liiketoiminnan luovutus tai myynti kriisintarkaisuvälineinä voivat vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan kykyyn täyttää Lainasta johtuvat maksuvelvoitteet tai Lainan arvoon. Tällöin Lainan arvo-osuuden omistajalla on riski Lainaan sijoitetun pääoman menettämisestä osittain tai kokonaan.</p> <p>Lainoihin liittyvät erityiset riskit</p> <p>Erityinen markkinariski liittyen Luottoriskisidonnaiseen lainaan</p> <p>Lainan nimellisarvoon ja tuottoon kohdistuu riski Viiteyhtiön Luottovastuutapahtuman tapahtumisesta.</p> <p>Lainan Viiteyhtiöt ovat alustavia ja Luottovastuutapahtuman ajoittuminen merkintäajalle voi vaikuttaa Luottokorin Viiteyhtiöihin, niiden lukumäärään ja/tai Viiteyhtiökohtaisiin painoihin.</p> <p>Luottovastuutapahtuman tapahtuminen vaikuttaa myös kertyvän koron määrään laskennallisen pääoman alenemisen perusteella.</p> <p>On mahdollista, että Luottovastuutapahtuman tapahtumisen johdosta koron kertyminen lakkaa tai Lainalle ei makseta lainkaan korkoa ennen Lainan alkuperäistä eräpäivää.</p>
--	---

		Luottoriskisidonnaiseen lainaan liittyy riski Kohde-etuutena olevan Viiteyhtiön Luottovastuutapahtumasta. Luottoriski toteutuu, mikäli Viiteyhtiön osalta tapahtuu Luottovastuutapahtuma (konkurssi, maksuhäiriö, velkojen uudelleenjärjestely, valtiollinen väliintulo).
D.6.	Varoitus	Lainan tuottorakenne on monimutkainen. On mahdollista, että Luottovastuutapahtuma johtaa siihen, että sijoittaja menettää sijoittamansa pääoman kokonaan tai osittain, eikä Lainalle kerry lainkaan tuottoa.

Jakso E – Tarjous		
E.2.b.	Varojen käyttö	Liikkeeseenlasku on osa Pankin varainhankintaa.
E.3.	Kuvaus tarjousehdoista	<p>Liikkeeseenlaskupäivä: 9.11.2018</p> <p>Merkintäaika: 5.11.2018 – 6.11.2018 klo 14:00</p> <p>Merkintäpaikka: OP Yrityspankki Oyj</p> <p>Laina-aika: 9.11.2018 – 12.1.2024</p> <p>Takaisinmaksupäivä: 12.1.2024 tai Lopullinen Takaisinmaksupäivä</p> <p>Liikkeeseenlaskun luonne: Yksittäinen laina</p> <p>Lainan pääoma: 3.430.000 euroa</p> <p>Velkakirjan nimellisarvo: 1.000 euroa</p> <p>Minimimerkintä: 5.000 euroa</p> <p>Velkakirjojen määrä: 3.430</p> <p>Merkintäkurssi: 100</p> <p>Merkintöjen maksuaika: Merkintä on maksettava kokonaisuudessaan viimeistään Liikkeeseenlaskupäivänä merkinnän yhteydessä ilmoitettavalla tavalla.</p> <p>Merkintäsitoumukset: Ei</p>
E.4.	Kuvaus kaikista liikkeeseenlaskuun /tarjoukseen liittyvistä olennaisista intresseistä, mukaan lukien eturistiriidat	<p>Liikkeeseenlaskijan ja Laskenta-asiamiehen ollessa sama taho, on mahdollista, että Laskenta-asiamiehen tekemillä toimenpiteillä on vaikutusta Liikkeeseenlaskijan asemaan, joka saattaa aiheuttaa eturistiriitatilanteen esimerkiksi tilanteessa, jossa Laskenta-asiamiehen harkintavalta vaikuttaa Liikkeeseenlaskijan maksuvelvoitteiden määrään.</p> <p>Mahdollisissa eturistiriitatilanteissa OP Yrityspankki toimii hyvän tavan mukaisesti.</p>
E.7.	Arvioidut kustannukset, jotka liikkeeseenlaskija tai tarjoaja veloittaa sijoittajalta	<p>Tehdystä merkinnästä ei veloiteta merkintäpalkkiota.</p> <p>Arvo-osuuksien säilytyksestä veloitetaan kulloinkin voimassa olevan hinnaston mukainen säilytyspalkkio. Säilytyspalkkion suuruus riippuu sijoittajan käyttämän Arvo-osuustiliä hallinnoivan tahon säilytyspalveluehdoista.</p> <p>Edellä mainittujen kulujen lisäksi sijoittajilta ei peritä merkinnän yhteydessä muita kuluja.</p>